

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra žurnalistiky

**ČESKY PSANÁ FAN FICTION NA STRÁNCE
ARCHIVE OF OUR OWN**

Czech Written Fan Fiction on the Site Archive of Our Own

Bakalářská diplomová práce

Radka KRČOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. Monika BARTOŠOVÁ

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechnu použitou literaturu a citované zdroje. Práce obsahuje 83 619 znaků.

V Olomouci dne

Chtěla bych poděkovat Mgr. Monice Bartošové za odborné vedení práce a podnětné připomínky k textu. Dále bych chtěla poděkovat svým rodičům za podporu při studiu.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá česky psanou fan fiction na webové stránce Archive of Our Own. Cílem práce je popsat rozdělení české fan fiction na tomto webu do jednotlivých kategorií a zjistit, které z nich převažují. Pro výzkum byla použita obsahová analýza české sekce tohoto archívu. Na základě výsledků této analýzy text popisuje složení archívu a nejčastěji užívané proměnné v kategoriích – především v kategoriích fandomu, párů, vztahů a ratingu. Výsledky byly následně komparovány s celosvětovou databází archívu a zjištěné rozdílné i shodné vlastnosti interpretovány.

Klíčová slova: fandom, fan fiction, fanouškovská fikce, fan fikce , Archive of Our Own, AO3, slash, páry, fandomová kultura

Abstract

This bachelor thesis focuses on czech written fan fiction on the website Archive of Our Own. The aim of this work is to describe the categorization of czech fan fiction into respective categories on this web and to determine the ones that prevail. A content analysis of the czech section of this archive was used as the research method. Based on the results of this analysis, the text describes the composition of the archive and most used variables in the categories – especially in the fandom, pair, relationship and rating category. The results were then compared with the archive as a whole and different and/or identical attributes interpreted.

Key words: fandom, fan fiction, Archive of Our Own, AO3, slash, pairings, fandom culture

Obsah

1. Úvod	1
2. Vysvětlení pojmu fan fiction	3
3. Vznik mediálního fandomu a jeho krátká historie	4
3.1 Stručná historie českého (československého) fandomu	6
3.2 Kdy fan fiction vznikla	6
4. Jak fan fiction vzniká.....	7
5. Slash, femslash, het a gen	11
5.1 Slash	11
5.1.1 Vysvětlení pojmu	11
5.1.2 Intimatopie	12
5.1.3 Slash jako forma literatury pro utlačované skupiny.....	12
5.2 Femslash	14
5.3 Het	15
5.4 Gen	15
6. Archive of Our Own.....	15
6.1 Vzhled a funkce archívu	17
7. Metoda výzkumu.....	18
7.1 Kvantitativní obsahová analýza	18
7.2 Cíl a téma práce a výzkumné otázky	20
7.3 Vzorek analýzy.....	20
7.4 Jednotky analýzy a sledované proměnné.....	21
7.4.1 Specifikace proměnných.....	23
8. Výsledky analýzy – Česká fan fiction na Archive of Our Own	28
8.1 Ratingové rozložení.....	28
8.1.1 Porovnání ratingů s celosvětovou databází.....	29
8.2 Rozdělení fan fiction do vztahových kategorií	30
8.2.1 Porovnání vztahových kategorií s celosvětovou databází	30
8.3 Rozdělení fan fiction podle fandomu	31
8.3.1 Porovnání fandomů s celosvětovou databází.....	33
8.3.2 Crossoverové fikce	35
8.4 Rozdělení fan fiction podle vztahů.....	36
8.4.1 Výskyt intimatopie mezi páry.....	38

8.4.2	Porovnání vztahů s celosvětovou databází	40
8.5	Rozdělení fan fiction podle žánrů	41
8.5.1	Porovnání žánrů s celosvětovou databází	42
8.6	Rozdělení fan fiction podle varování	43
8.6.1	Porovnání varování s celosvětovou databází	43
8.7	Časový vývoj užívání kategorií.....	44
8.8	Interpretace dat.....	50
9.	Závěr.....	52
10.	Použitá literatura	54
10.1	Analyzovaný soubor.....	55
11.	Seznam obrázků, tabulek a grafů	56
11.1	Seznam obrázků	56
11.2	Seznam grafů.....	56
11.3	Seznam tabulek	56
12.	Seznam příloh	57
12.1	Kódovací arch	57
12.2	Kódovací kniha	57
12.3	Vyplněný kódovací arch	57

1. Úvod

Fan fiction neboli fanouškovská fikce je fenomén kreativní tvorby fanoušků knih, filmů, seriálů či celebrit, kdy jejich obdivovatelé vytvářejí vlastní příběhy navazující na již stávající a existující postavy, místa a vyprávění. Nejedná se tedy o originální tvorbu. Fanoušci touto formou (podobně jako u fan artu¹ nebo fan videí) mohou oceňovat tvorbu původního autora díla, doplňovat scény, které jim v originálním díle chybí, nebo dále pokračovat v příbězích svých oblíbených hrdinů.

Během psaní fan fiction se stírá rozdíl mezi čtenářem (popř. pozorovatelem) určitého díla a jeho autorem. Fanoušek totiž při čtení své oblíbené knihy nebo sledování seriálu přistupuje k jejím obsahům kriticky a to se dále projevuje i v jeho dalším zpracování, či přepracování tohoto díla ve fan fiction.² Zároveň však psaní fan fiction není izolovaný proces, jelikož je autor součástí většího celku, tzv. fandomu, kde může diskutovat o obsahu, ze kterého čerpá, s dalšími fanoušky, ptát se jich na názory a nakonec své dílo s nimi sdílet a očekávat nějakou zpětnou vazbu neboli feedback.

Fan fiction se dá dále charakterizovat volností, kterou autor při její tvorbě má. Existuje nesčetný počet postav, párů, žánrů nebo fiktivních míst, ze kterých může autor čerpat a použít je pro svůj příběh. Autora navíc neomezují představy vydavatelství, jelikož fan fiction je neplacená a fanoušci ji tvoří hlavně pro vlastní potěšení a zábavu. Na druhou stranu se však autoři snaží zůstat věrni originálu, ze kterého vycházejí, ať už je to užitím stejného prostředí nebo užitím stejných postav v prostředí jiném.

Tento druh literatury je zároveň velmi důležitý ve vztahu k utlačovaným skupinám lidí, ať už se jedná o ženy, LGBT+ komunitu, nebo málo zastoupené rasové skupiny. Tito lidé se díky fan fikci mohou více emancipovat a skrze ni dávat najevo své názory a postoje v dnešním světě. Často je takto využívána především slashová fikce ženami a LGBT+ komunitou.³

I přes všechny tyto jedinečnosti je fan fiction stále málo probádaným tématem, ať už se jedná o její literární stránku nebo o vztah, který k ní autoři mají. Právě proto bych chtěla tuto problematiku ve své práci více přiblížit.

¹ Souhrnný název pro jakoukoliv kreativní tvorbu fanoušků – obrázky, básně, písně a příběhy. Dnes se užívá hlavně k pojmenování kreslených děl .

² Viz 4. kapitola

³ Viz podkapitola 5.1.3

Vynálezem internetu se tento fenomén dostal do širšího povědomí veřejnosti a zároveň umožnil jednodušší přístup k fan fiction díky vzniku archivů, které tyto práce shromažďují. Jedním z nich je i archiveofourown.org (zkráceně AO3), který jsem se rozhodla pro svou práci použít.

V teoretické části se nejdříve budu zabývat samotným pojmem fan fiction a jeho historií a častým subžánrům. Zároveň bude věnován prostor samotnému fandomu, který je s tvorbou fan fiction neodmyslitelně spjatý, a archívu, ve kterém jsou texty analyzovány.

Jelikož zkoumám velké množství textů a ne podrobnosti jednotlivých fan fiction, jako metoda bude užita kvantitativní obsahová analýza, s jejíž pomocí se v této práci pokusím přiblížit prostředí českého fandomu na Archive of Our Own a prozkoumat, které fandomy, páry a jiné kategorie, podle kterých je fan fikce rozdělována, jsou nejčastěji zastoupené.⁴ Zvláště se zaměřím na fandom, ze kterého autor čerpá, pár (popřípadě páry), o kterých fan fiction je, a rating, což jsou tři základní kategorie, podle kterých se fan fiction dělí. Mimo to budou mým předmětem zájmu i varování a žánry, které se u česky psané fan fikce objevují. Tato analýza pomůže ve zmapování česky psané fan fikce na AO3 a její následné komparaci se všemi díly v tomto archívu.

AO3 byl pro tuto analýzu vybrán proto, že se jedná o archív vytvořený fanoušky pro fanoušky. I když se jedná o jeden z mladších archivů, jelikož byl založen roku 2008, a je proto ještě málo prozkoumaný, je jedním z největších a rychle se rozrůstajících. Zároveň je tento web velmi jednoduchý, co se orientace týče, a fan fiction, která je zde psaná v různých světových jazycích včetně češtiny, zařazuje do přehledných kategorií, které ve svém výzkumu využiji.

S archívem, který byl pro analýzu zvolen, jsem navíc každodenně v kontaktu a mám tedy výhodnou pozici pro jeho zkoumání, jelikož se v něm dokážu jednoduše orientovat a zároveň rozumím terminologii, která je pro jeho prostředí typická. Uvědomuji si tedy své postavení a budu se neustále podrobovat sebehodnocení, zda nejsem ovlivněná vlastní pozicí uvnitř této komunity. Díky tomuto se ve výsledné analýze neprojeví můj názor na toto téma. K tomu mi pomůže i kvantitativní obsahová analýza, u které je menší šance, že by mě ovlivnila, na druhou stranu mi má znalost komunity pomůže při interpretaci dat v závěru celé práce.

⁴ Tyto kategorie jsou blíže specifikovány v kapitole 7.4.1.

2. Vysvětlení pojmu fan fiction

Fan fiction jinak také fanfic (v českém prostředí fanouškovská fikce), jak již sám název napovídá, je fikce tvořená fanoušky. Fan fiction tvorba je subžánrem mnohem většího odvětví literatury, které existuje již delší dobu⁵. Tato literatura se nazývá „odvozuující“ nebo „přisvojující“⁶⁷ a vzniká již při setkání čtenáře s původním textem⁸, od kterého je odvozena. Henry Jenkins⁹ ve své knize *Textual Poachers*¹⁰ navazuje na Michela de Certeaua a nazývá tvorbu fan fiction jako „textual poaching“, tedy jakési textové pytláctví, kdy čtenář vykonává aktivní čtení a bere si z textu pouze to, co mu přináší potěšení a má pro něj nějaký smysl. Je důležité si uvědomit, že model de Certeaua dává prostor protichůdným a sobě konkurujícím chápáním textu a „pytláci“ nečtou texty špatně, tedy jinak než měl autor v úmyslu, ale texty si přisvojují.¹¹ Mafalda Stasi k této „krádeži“ přidává přívlastek robinhoodovská a fanoušky nazývá kontrakulturními¹² aktivisty, kteří se zamýšlejí nad produkcí a distribucí masové kultury a znovu si přisvojují určité kulturní vzkazy a smysly skrze toto „pytláctví“.¹³

Abigail Derecho se distancuje od pojmenovávání fanouškovské fikce jako odvozuující či přivlastňující a vysvětluje, že i když se názvy vztahují k intertextualitě¹⁴, oba dva mají negativní konotaci. Pojem „odvozuující literatura“ poukazuje na to, že prvotní text je tomu druhotnému v jistém smyslu nadřazen, a „literatura přivlastňující“ v sobě skrývá náznak krádeže či odcizení¹⁵, což podle ní ve fan fiction neplatí. Používá tedy název *archontic literature*¹⁶, jež je odvozen od slova archive (archív), který je neustále otevřený, jsou do něj přidávány nové obsahy a ty jsou dále klasifikovány. Podle ní je archontic literature „...složena z textů, které jsou ve své podstatě archivní a jsou poháněny stejným archontským

⁵ Termín fan fiction vznikl teprve v 60. letech 20. Století.

⁶ Z anglického „derivative“, což znamená odvozuující nebo nepůvodní, a „appropriative“ znamenající přisvojující.

⁷ DERECHO, Abigail. Archontic literature: A Definition, a History and Several Theories of fanfiction. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 63

⁸ Text chápeme jako obsah jakéhokoliv mediálního díla.

⁹ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 24

¹⁰ Jedná se sice o starší titul, ale je stále aktuální a využíván i v jiných odborných textech.

¹¹ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 34

¹² Mající hodnoty, přesvědčení a postoje minoritní skupiny, která stojí v opozici k mainstreamové nebo dominující kultuře. (Barker, 2006)

¹³ STASI, Mafalda. The Toy Soldiers from Leeds. The Slash Palimpsests. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 119

¹⁴ Vědomé citování určitého textu v rámci jiného textu, díky němuž je vytvářen význam. (Barker, 2006)

¹⁵ DERECHO, Abigail. Archontic literature: A Definition, a History and Several Theories of fanfiction. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 64

¹⁶ Tamtéž s. 63

*principem: tendenci k rozšíření a růstu, kterou mají všechny archívy.*¹⁷ Rozdíl mezi texty, které referují k jiným textům, a archontic literature je ten, že archontic literature vědomě odkazuje k originálnímu textu, nachází se ve stejném světě nebo universu jako původní text, používá stejné postavy a samu sebe jasně označuje jako variaci původního textu, ať už se jedná o starší fan fiction, které se zveřejňovaly v tzv. fanzinech¹⁸ nebo o její kategorizaci na webu či webovém archívu.

3. Vznik mediálního fandomu a jeho krátká historie

Abychom více pochopili, proč fan fiction vzniká, musíme se nejdříve zaměřit na její tvůrce, tedy na fanoušky, kteří se sdružují do tzv. fandomů. Slovo fandom bylo používáno k označování fanoušků sportu a divadla předtím, než se jeho užití vžilo jako pojmenování fanoušků sci-fi.¹⁹

Fanoušci tohoto žánru se začali sdružovat a vytvářet fanouškovská díla. Úplně první science fiction fanzine vyšel roku 1930 a jmenoval se *The Comet*²⁰. Důvodem vzniku takovýchto děl byla snaha fanoušků vyplnit prázdné týdny, kdy čekali na nová vydání časopisů *Astounding*, *Amazing* a *Wonder*. Obsahem *The Comet* a podobných fanzinů byly hlavně diskuze a kritika nových obsahů těchto časopisů.

O tom, jaký mediální fandom byl ten první, nepanuje všeobecná shoda. Za první mediální fandom můžeme považovat *Star Trek*. Ten by se však nestal fenoménem tak velkého rozměru, kdyby se většina členů jeho fandomu a autoři fan fiction dříve nevěnovali seriálu *The Man from U.N.C.L.E.*²¹ S určitostí lze říct jen to, že mediální fandom vznikl na poli science fiction na konci 60. let minulého století.

Fanoušci těchto seriálů a tvůrce jejich fandomů (a to především ženy) měli charakteristiku fanoušků sci-fi - vyšší vzdělání, velmi mnoho četli a rozuměli vědě. Tito fanoušci začali brzy vydávat vlastní fanziny, na rozdíl od těch předchozích se však v těchto fanzinech neobjevovala pouze diskuze nad novými obsahy, ale i vlastní kreativní tvorba jako obrázky,

¹⁷ DERECHO, Abigail. Archontic literature: A Definition, a History and Several Theories of fanfiction. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 63

¹⁸ Jedná se o neprofesionální nekomerční publikace, které fanoušci publikovali pro ostatní fanoušky se stejnými zájmy.

¹⁹ COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 42

²⁰ Tamtéž

²¹ Tamtéž

příběhy, básně apod.²² Většinu fanouškovské fikce psaly ženy a to hlavně proto, že se *Star Trek* nijak nedistancoval od emocí a ukazoval blízké vztahy i mezi muži.²³

Na konci 70. let se fandom více rozvinul díky dvěma seriálům z policejního prostředí *Starsky a Hutch* a *Profesionálové*. I když tyto seriály nemají se *Star Trekem* mnoho společného, co se žánru týče, to hlavní, co fanynky tehdy k těmto dílům přitahovalo, se ve všech těchto seriálech objevuje. Tím jsou blízké vztahy mezi dvěma hlavními postavami. Stejné charakteristiky si můžeme povšimnout i u seriálu *The Man from U.N.C.L.E.*

Fanoušci sledující tyto seriály byli fascinováni vztahy těchto postav a zároveň si různé scény začali homoeroticky interpretovat, což ještě více pomohlo k rozšíření slashu²⁴. Mezi další důležité mezníky můžeme zařadit počátek 80. let a seriál *Cagney & Lacey*, který vedl k prvnímu lesbickému slashi.²⁵

Na konci 80. let se fanoušci pomalu přestali sdružovat okolo fanzinů a místo toho se přesouvat na internet, kde se během dalších deseti let začali lépe organizovat, vytvářet různé emailové seznamy, kde si mohli tvorbu přeposílat a vytvářet první online archívy. Přesun fandomu na internet také napomohl tomu, že se slash dostal do popředí tvorby²⁶, a to hlavně proto, že se fanoušci těchto homoerotických obsahů mohli registrovat pro jejich odběr na internetu, zatímco ostatní se jim mohli jednoduše vyhnout.²⁷

Konec devadesátých let je specifický střetnutím mezi tradičními fandomy a fandomy, které se od nich lišily²⁸, jednalo se především o fandomy komiksů, celebrit, hudby, a anime.²⁹ Při tomto setkání rozdílných fandomů došlo i k promíchání termínů, které členové tradičních fandomů užívali. Fanoušci hudebních skupin nebo jiných celebrit užívali jiných termínů nebo už zažitě termíny používali odlišně. Kvůli tomu se mediální fandom stal sice větším, ale

²² COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 45

²³ Tamtéž s. 47

²⁴ Slashi se více věnujeme v 5. kapitole.

²⁵ COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 52

²⁶ Slashové ziny byly dříve skrývány.

²⁷ COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 54

²⁸ Tyto fandomy však existovaly již delší dobu a nemůžeme je považovat za nové

²⁹ COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 55

zároveň už neměl žádné hranice a ani žádná pravidla, jelikož fanoušci celebrit psali o tématech, která byla pro členy tradičních fandomů tabu.³⁰

Počátek nového tisíciletí a rozvoj internetu vedl k opuštění emailových seznamů a přesun k tvorbě vlastních blogů, hlavně na stránce LiveJournal.com, a uveřejňování fan fiction na nově vzniklých multifandomových archívech³¹. Blogy pro sdílení svých zájmů užívají fanoušci dodnes, LiveJournal doplnily navíc sociální sítě jako Twitter nebo Tumblr, kde je sdružování lidí se stejnými zájmy ještě jednodušší. Archiv FanFiction.net doplnily stránky Wattpad roku 2006 a Archive of Our Own roku 2009.

3.1 Stručná historie českého (československého) fandomu

Československý fandom se vyvíjel pomaleji. Zpomalení jeho vývoje mělo hlavně politicko-spoločenské příčiny, které byly společné zemím východního bloku,³² a dění ve fandomech bylo často pololegální či ilegální.³³ V Československu došlo k rozvoji fandomu až na konci 70. let a to statí Ludvíka Součka *Přímluva za budoucnost* z roku 1978. Právě díky této statí se začaly zakládat fantastické kluby. Prvním klubem byl Villoidus.³⁴ První setkání československého fandomu připadlo na duben roku 1982, kde byla poprvé předána literární Cena Karla Čapka.³⁵ V roce 1984 se potom k pořádání conů přidaly i další kluby.

K oficializaci fandomu došlo roku 1990, kdy se z něj stal oficiální Československý fandom.³⁶ Dalšímu rozvoji napomohl příchod publicistické svobody a vznik tržního prostředí. Začala vznikat specializovaná nakladatelství a ta dala příležitost i neznámým autorům a literatury ze zahraničí. Stejně jako v zahraničí i u nás mělo na rozvoj fandomu vliv zavedení internetu. Díky němu začala vznikat e-mailová fóra a také internetové fanziny – tím prvním byl v roce 1995 AmberZine.³⁷

3.2 Kdy fan fiction vznikla

I když pojem fandom je poměrně nový, díla připomínající fan fiction, nebo jak Derecho tvrdí, díla archontic literature sahají až do středověku, a i když navazují na originální texty³⁸,

³⁰ COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 57

³¹ Ten největší - FanFiction.net vznikl roku 1998.

³² MACEK, Jakub. *Fandom a text*. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-856-5, s. 36

³³ Tamtéž s. 37

³⁴ Tamtéž

³⁵ Tamtéž

³⁶ Tamtéž s. 39

³⁷ Tamtéž s. 42-43

³⁸ Za jedno z prvních archontských děl se považuje *Obléhání Théb* od Johna Lydgata, které navazuje na *Canterburské povídky*.

nejedná se o texty „podřízené kultury“, kam v tehdejší době patřily hlavně ženy, subjekty kolonialismu a etnické menšiny. Členové této kultury využívali psaní archontic literature k vlastnímu sebevyjádření, jako je tomu u fan fiction i nyní (viz dále).

Abigail Derecho³⁹ vidí začátek archontic literature v sedmnáctém století, kdy vyšla první anglicky psaná fiktivní próza, za jejímž vznikem stála žena, tedy člen podřízené kultury. Toto dílo a další jemu následující vycházely z *Hraběnky z Pembroke* od anglického básníka Philipa Sidneyho a jednalo se o *The Countess of Montgomery's Urania* od Lady Mary Wroth z roku 1621, *Continuation of Sir Philip Sydney's „Arcadia“* od Anny Weamys roku 1654 a kopie *Arcadie*, kterou vlastnila Lucy Hastings a její pokračování dopsala do samotné knihy mezi lety 1624 a 1664.⁴⁰ První anglická hra psaná ženou patřila také k archontské literatuře. Jednalo se o hru Elizabeth Cary z roku 1613 s názvem *The Tragedy of Miriam, the Fair Queen of Jewry*.⁴¹ Díla Cary a Wroth se v dnešní době považují za první ukázky moderního feminismu, protože obě díla poukazovala na patriarchální aspekty anglické aristokratické společnosti a na její nespravedlnost a směšnost. Autorky využívaly archontské literatury k tomu, aby poukázaly na nerovnost mezi muži a ženami tím, že přepíší dřívější příběhy, čímž se zároveň projeví rozdíly mezi starým a novým textem.⁴²

4. Jak fan fiction vzniká

Fanoušci určitého populárního textu, např. seriálu, využívají fan fiction k tomu, aby přepsali to, co se jim v originálním díle (kánonu) nelíbilo nebo dopsali to, co jim v díle chybělo.⁴³ Aby nastala situace, kdy si čtenář uvědomuje, že mu v původním díle něco chybí nebo určité významy vnímá odlišně, musí mu to text dovolit. Fiske užívá způsob Rolanda Barthesa pro rozdělení populárních textů – na texty čitelné a pisatelné.⁴⁴ Čitelný text je specifický tím, že je mu jednoduše porozuměno a od jeho čtenáře se očekává, že bude pasivně přijímat jeho významy. Pisatelný text „vyzývá čtenáře k jeho neustálému přepisu“⁴⁵. Texty, které kombinují vlastnosti obou textů, nazývá produkovatelné texty (producerly texts). Tyto texty jsou snadno přístupné stejně jako texty čitelné a zároveň mohou být jednoduše čteny,

³⁹ DERECHO, Abigail. Archontic literature: A Definition, a History and Several Theories of fanfiction. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 67

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ Tamtéž

⁴² Tamtéž s. 68

⁴³ JENKINS, Henry. *How Fan Fiction Can Teach Us a New Way to Read Moby-Dick (Part One)* [online]. c2008, [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://henryjenkins.org/2008/08/how_fan_fiction_can_teach_us_a.html>

⁴⁴ FISKE, John. *Understanding Popular Culture*. Londýn: Routledge, 1989. ISBN 0-415-07876-8, s. 103

⁴⁵ Tamtéž

pokud je čtenář členem dominantní ideologie. Obsahují však i vlastnosti pisatelného textu – vybízí k populární produkci a poukazují na své limity a slabiny.⁴⁶ Fiske⁴⁷ uvádí jako produkovatelný text např. televizní seriály, které na rozdíl od knih „neříkají“, ale „ukazují“. Díky tomuto je mnoho významů skryto a čtenář si je musí sám doplnit nebo interpretovat.

I Macek vidí text jako hlavní hybatel fandomu. Vychází z teorie, že fandom je subkulturou textu a fantastické žánry⁴⁸ konstruktem fandomu.⁴⁹ Právě text podle něj „hraje ve společnosti fanoušků ústřední roli“⁵⁰. Fanoušek k textu přistupuje jako aktivní čtenář a tvůrce významů, který původní texty reflektuje a zároveň tvoří texty nové.⁵¹ Tímto navazuje na Jenkinse⁵², který vidí vznik fan fiction hlavně ve velmi silném vztahu fanouška k originálnímu dílu a přichází s teorií, která se opírá o výzkum Cassidy Amesley⁵³, kdy fanoušci mají k dílu velmi blízko, ale zároveň se od něj dokážou distancovat. Toto dvojí čtení je pro tvorbu fan fiction nesmírně důležité, jelikož čtenář je schopen se do díla vžít a postavy vnímat jako reálné, ale zároveň si uvědomuje, že je někdo vytvořil. Stejně tomu tak může být i u jejich vlastností nebo minulosti, které však čtenáři mohou zároveň vnímat jako špatně napsaný scénář, pokud se zrovna neshoduje s jejich vlastní představou o těchto postavách. Tyto dva patrně si odporující způsoby přístupu k originálním textům jsou právě kvůli své odlišnosti pro vznik fan fiction důležité. Čtenář si totiž k postavám vytvoří velmi silné pouto a má o ně velký zájem, avšak zároveň si uvědomuje, že je někdo vytváří a on může s kroky tvůrců nesouhlasit.

Fan fiction vzniká už předtím, než je přenesena na papír. Fanoušci se více angažují při opětovném sledování seriálu či filmu. Tak si mohou všimnout změn v chování postav, kritizovat jejich rozhodnutí nebo najít chyby ve výpravě.⁵⁴ Postupně však pouhé opětovné sledování už známých děl nestačí a fanoušci začnou psát své vlastní příběhy o oblíbených hrdinech. „Pro tyto fanoušky není oblíbený film nebo seriál něčím, co se dá jednoduše znovu přečíst, ale je to něco, co může a musí být přepsáno, aby blíže poukázalo na osobní významy a

⁴⁶ FISKE, John. *Understanding Popular Culture*. Londýn: Routledge, 1989. ISBN 0-415-07876-8, s. 104

⁴⁷ Tamtéž s. 122

⁴⁸ Mezi tyto žánry řadí science fiction, fantasy a fantastický horor, a charakterizuje je především monopolem, který si na tyto žánry subkultura vymáhá.

⁴⁹ MACEK, Jakub. *Fandom a text*. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-856-5, s. 15

⁵⁰ Tamtéž s. 25

⁵¹ Tamtéž s. 29

⁵² JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 52

⁵³ Tamtéž s. 67

⁵⁴ Tamtéž s. 73

*dokázalo ukojit intenzivní emocionální zážitek, kterého si mohli užít, když děj sledovali poprvé.*⁵⁵

Avšak fan fiction neexistuje v izolaci, stejně jako fanoušek, který ji píše, ji ve většině případů nepíše sám pro sebe.⁵⁶ Mnoho fanoušků je i v mnoha jiných fandomech, ve kterých fan fiction netvoří, nečtou a ani se nijak blíže nezapojují do diskuzí o díle. Jenkins poukazuje na to, že i když by zdravý rozum napovídal, že tvorba fan fiction souvisí pouze s fascinací nad originálním materiálem, opak je pravdou. Fanoušci svou sociální a kulturní aktivitu zaměřují na takové programy, u kterých si mohou být jisti tím, že je přijme velké množství dalších fanoušků.⁵⁷

Psaní fanoušků vychází z meta-textu, který vzniká diskuzí nad původním materiálem, kdy fanoušci postupně mění postavy a děj tak, aby lépe vystihovaly jejich touhy a pocity.⁵⁸ Spojení fascinace nad programem a frustrací nad „neschopností“ producentů tvořit příběhy, které chtějí fanoušci vidět, se projeví ve tvorbě fan fikce.

Jenkins⁵⁹ popisuje deset způsobů, jakými lze přepsat televizní seriál. Často se však v jednom příběhu objevuje více těchto způsobů najednou. Zde se je pokusíme krátce shrnout.

- *Rekontextualizace*, neboli doplňování chybějících scén, je způsob, kdy se fanoušci snaží vysvětlit chování postav a jejich důvody, které nebyly na obrazovce vidět.
- *Rozšíření časové osy seriálu* je podobné a dopisují se zde příběhy, které předcházely celému ději seriálu, nebo ty, které se odehrávají po jeho skončení a reagují na touhu ostatních fanoušků po pokračování „životů“ jejich oblíbených hrdinů.
- *Refokalizace* je vyprávění příběhů postav, na které se původní dílo příliš nezaměřuje, často jsou těmito postavami ženy nebo menšiny.
- *Morální přepólování* považuje Jenkins za jedno z nejvíce drastických přepisování textů. Při této formě přepisu se autoři zaměřují na záporné postavy a snaží se vidět příčiny jejich jednání a ty se popřípadě pokusit i ospravedlnit.⁶⁰

⁵⁵ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 76

⁵⁶ Tamtéž s. 93

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ Tamtéž s. 159

⁵⁹ Tamtéž s. 165

⁶⁰ Možný je i opak, kdy kladné postavy dělají zlé věci.

- *Změna žánru* pomáhá autorům k tomu, aby se mohli zaměřit na jednotlivé části příběhu, které jsou pro ně důležité. I když mezi nejčastější patří romance a vztah mezi dvěma postavami, mezi žánry můžeme najít i fantasy, krimi nebo mystickou tematiku.
- *Cross Over* je míšení dvou původních textů do jednoho. Může se jednat např. o seriály, které si jsou podobné příběhem, ale to nemusí být jediný případ. Určité seriály mají větší premisu k tomu, aby se staly cross-overovými. Jenkins uvádí seriál *Doctor Who*, kde hlavní postava Doktora cestuje časem i prostorem, a tak je možnost prolnutí jeho příběhu s příběhy postav z jiného seriálu i jiné doby jednoduše představitelné, protože se tak často děje už v seriálu samotném.
- *Narušení umístění postavy* přenáší postavy ze známých míst do jiného prostředí, mohou jim být dána nová jména či identity. Tento způsob psaní je velmi podobný psaní v alternativním vesmíru⁶¹ a může pro tyto příběhy být inspirací.
- *Personalizace* je velmi diskutovaným a často i opovrhovaným způsobem psaní, kdy autoři sami sebe vpisují do příběhu. Tyto příběhy jsou také známé pod pojmem „Mary Sue“⁶².
- *Emocionální zesílení* se zaměřuje na city postav, které mají pro fanoušky většinou největší význam. Častým je žánr hurt/comfort⁶³, ve kterém jsou city hlavním tématem.
- Posledním způsobem přepisu je *Erotizace*. Fanoušci se tímto přepisem snaží objevit erotickou dimenzi životů postav, které stanice většinou cenzurují. Takovéto příběhy se mohou soustředit na vztahy nastíněné v jednotlivých epizodách nebo u slashů psát o homoerotických vztazích mezi dvěma (nejčastěji hlavními) postavami. Slashové fikci a dalším vztahovým žánrům se budeme věnovat více v další kapitole.

⁶¹ Alternative universe (alternativní vesmír) někdy taky pouze AU je žánr, ve kterém se příběhy odehrávají v jiném prostředí nebo době než původní text.

⁶² Jedná se o pojmenování pro zidealizované postavy samotných autorek, které jsou mladé, krásné a chytré. Název je odvozen od jména postavy autorky Pauly Smith a jejího příběhu „A Trekkie’s Tale“.

⁶³ Žánr se specializuje na situace, ve kterých je jedna z postav zranitelná a její partner se jí snaží utěšit.

5. Slash, femslash, het a gen

I když se některá fikce nezaměřuje na žádný vztah, většina je psaná o romantických vztazích mezi postavami⁶⁴, ať už se jedná o vztah mezi postavami stejného⁶⁵ nebo opačného pohlaví⁶⁶, a další žánry (drama, komedie, fantasy nebo AU) pouze blíže popisují příběh o tomto vztahu. Opakem je potom žánr pod názvem *gen*, který se na romantické vztahy nezaměřuje.

5.1 Slash

5.1.1 Vysvětlení pojmu

Nejčastěji zastoupený žánr na Archive of Our Own je žánr slash (viz níže), a proto se mu budeme blíže věnovat. Tento žánr je pojmenován podle lomítka (anglicky slash) mezi jmény dvou postav stejného pohlaví a označuje jejich romantický či sexuální vztah.⁶⁷

Slash jako žánr vznikl na počátku sedmdesátých let minulého století ve *Star Trek* fandumu a dále se rozšířil do fandumů jako *Starsky a Hutch*, *Miami Vice*, *Profesionálové* aj.⁶⁸ Jenkins slashové příběhy popisuje jako „...příběhy, které se soustředí na vztahy mezi mužskými postavami, překážky, které musí překonat, aby dosáhli intimacy, odměny, které nachází v náručí toho druhého. Slashová fikce reprezentuje reakci proti konstrukci mužské sexuality v televizi a v pornografii, a zve nás k představě něčeho, co je podobné osvobozujícímu porušení genderové hierarchie.“⁶⁹ Zároveň tento žánr nazývá nejoriginálnějším přínosem fandumu na poli populární literatury.⁷⁰

Tento názor však nesdílí Elizabeth Woledge.⁷¹ Ta neodpírá slashovému fandumu jeho jedinečnost, ale zároveň poukazuje na fakt, že většina literatury, kterou tento fandum produkuje, je podobná mainstreamové romanci. Woledge se zaměřuje na odlišnost mezi slashem a mainstreamovou romantickou literaturou, a ten nachází v intimitě, která je pro většinou slash fikci typická. Tyto texty pojmenovává jako texty intimatopické.

⁶⁴ DRISCOLL, Caroline. One True Pairing. The Romance of Pornography and the Pornography of Romance. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 83

⁶⁵ Tyto vztahy spadají do žánru slash, popř. femslash.

⁶⁶ Takovéto příběhy se řadí pod žánr het.

⁶⁷ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 192

⁶⁸ Tamtéž s. 193

⁶⁹ Tamtéž s. 194

⁷⁰ Tamtéž s. 193

⁷¹ WOLEDGE, Elizabeth. Intimatopia. Genre Intersections Between Slash and the Mainstream. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 98

I když se Woledge s Jenkinsem na všem neshodují a některé slashové texty nemůžeme do intimatopie, jak svůj fantaskní svět Woledge nazývá, zařadit, v mnoha attributech slashová fikce zapadá do světa intimatopie.

5.1.2 Intimatopie

V této podkapitole se pokusíme přiblížit a více vysvětlit pojem intimatopie, který ve své eseji Woledge používá pro pojmenování světa slashové fikce. „*Intimatopie je homosociální svět, ve kterém sociální blízkost mužských postav plodí intimitu.*“⁷²

Intimatopický slash vychází z původních textů, které samy kladou důraz na homosociální⁷³ vazby a na vztah mezi dvěma muži. Tyto postavy jsou většinou izolovány od ostatního světa, např. na opuštěných planetách nebo v historických či futuristických světech, kde fanoušci na již vytvořeném homosociálním vztahu, vybudují vztah homosexuální.⁷⁴ V tomto světě je homosociálních vazeb užíváno k tomu, aby z nich vznikl erotický vztah mezi dvěma mužskými postavami. V některých intimatopiích se toto sociálně jednoduše přelévá do erotiky.⁷⁵

Intimatopia však podle Woledge není o moderních homosexuálních identitách.⁷⁶ I když se někteří autoři zabývají homofobií a reálnými aspekty homosexuálů, většina se od těchto témat spíše distancuje a snaží se pouze zachytit a „... *prozkoumat intimitu mezi dvěma muži, kteří mohou být homosexuální, ale jejich intimní vztahy nejsou definovány jejich sexuálními identitami.*“⁷⁷

5.1.3 Slash jako forma literatury pro utlačované skupiny

S tímto tvrzením nesouhlasí Ike Willis, která sice připouští, že slash může být chápán jako erotické praktikování, ale na druhou stranu i jako politicky naplněné přepracování původního textu, který je čten jinak, než jak by měl být doslova čten.⁷⁸ Willis poukazuje na to, že

⁷² WOLEDGE, Elizabeth. Intimatopia. Genre Intersections Between Slash and the Mainstream. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 100

⁷³ Termín homosociální referuje k sociálním vazbám mezi osobami stejného pohlaví, má blízko k homosexualitě, ale diferencuje se od této explicitně sexuální kategorie

⁷⁴ WOLEDGE, Elizabeth. Intimatopia. Genre Intersections Between Slash and the Mainstream. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 101

⁷⁵ Tamtéž s. 102

⁷⁶ Tamtéž s. 103

⁷⁷ Tamtéž s. 102

⁷⁸ WILLIS, Ike. Keeping Promises to Queer Children. Making Space (for Mary Sue) at Hogwarts. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 156

v kanonických textech jsou touhy a přání queer diváků nevyslyšeny, a ti si tak musejí určité významy rekontextualizovat, jelikož neodpovídají právě převládající ideologii.

Jenkins cituje fan autorku Barbaru Tennison, podle které „... *většina postav nemá definitivní sexuální orientaci; předpoklad, že jsou všechny heterosexuální, existuje, protože je to uznávaná norma v naší kultuře.*“⁷⁹ Podle ní je možné, aby postava, která nedeklarovala svou sexualitu, byla jiné než heterosexuální orientace. Zároveň poukazuje na to, že samotný vesmír, ve kterém se děj science fiction díla odehrává, je natolik kulturně odlišný od toho našeho a nemůžeme předpokládat, že se postavy budou chovat tak, jak je běžné pro naši kulturu.

Jenkins⁸⁰ společně s dalšími akademiky charakterizuje slash jako „... *projekci ženských sexuálních fantazií, tužeb a zkušeností do mužských těl seriálových postav.*“⁸¹ Ve slashi je možné najít to, co se v mainstreamové pornografii zaměřené na mužské publikum neobjevuje. U slashe je větší důraz kladen na emoce a emocionální prožívání sexuálního aktu než na fyzické vjemy.⁸² V přímém kontrastu s pornografií je sex ve slashi nejčastěji „... *reprezentován ve vztahu mezi postavami, které si jsou hluboce zavázány, jako významná výměna mezi sobě rovnými, není anonymní ani odosobněný.*“⁸³ Právě smyslnost je často hlavní a nejdůležitější částí celého aktu. Jenkins⁸⁴ toto dokazuje na příkladech, kdy postavy leží sobě v náručí, mazlí se apod.

Zároveň ve slashi neexistují genderové ani sexuální role. Woledge cituje osobní komunikaci s jednou z účastnic svého výzkumu, která slash preferuje proto, že „...*vidí (slashové hrdiny) jako sobě rovné a ne jako pár hrdina-dáma v nesnázích, jak je tomu v tradičních romantických dílech.*“⁸⁵ Jenkins zmiňuje podobný názor jedné z prvních slashových autorek Leslie Fish, která říká, že „...*kdyby se ke mně jakýkoliv muž choval tak, jako se romantičtí hrdinové chovají ke ‚svým‘ ženám, vrazila bych mu jednu do jeho tmavých, krásných, dumajících, nádherných předních zubů!*“⁸⁶ Příběhy o vztahu mezi Jamesem T.

⁷⁹ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 209

⁸⁰ Tamtéž s. 197

⁸¹ Tamtéž

⁸² Tamtéž

⁸³ Tamtéž

⁸⁴ Tamtéž

⁸⁵ WOLEEDGE, Elizabeth. Intimatopia. Genre Intersections Between Slash and the Mainstream. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 109

⁸⁶ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 198

Kirkem a Spockem⁸⁷ jsou podle Fish přitažlivé tím, že v nich může vidět lásku mezi dvěma sobě rovnými, což podle ní v reálném světě není možné.

Velký podíl na této rovnosti mezi postavami má i jistá androgynie, kdy obě postavy mohou být jak silné, tak zranitelné, dominantní či submisivní apod. Přitom žádná z těchto charakteristik se přímo neváže na určitý gender či sexualitu.⁸⁸

Při zkoumání slash se však nesmíme příliš soustředit pouze na sexuální akt, na což upozorňuje jak Jenkins⁸⁹, tak Stasi⁹⁰. Oba dva zdůrazňují důležitost slash v návaznosti na primární text a to, že slash slouží jako jeho kritická analýza, stejně jako kritika tradiční maskulinity.⁹¹

5.2 Femslash

Podobná tvorba čtenářů, kteří nejsou „*středostavovští bílí heterosexuální muži*“⁹² se neobjevuje pouze ve slashi, ale i femslashi, což je slash mezi dvěma ženami. Femslash je oproti slashi méně zastoupen, avšak v posledních letech je tento žánr na vzestupu.⁹³ Jansová⁹⁴ například poukazuje na to, jak fanoušci reagují na smrt lesbických a bisexuálních postav v seriálech a filmech. Fanoušci pomocí femslashu příběhy vyražděných postav přepisují ve fan fikci na takové, které mají šťastný konec.

Důvodů, proč je femslash méně, existuje mnoho. Někteří fanoušci zabývající se touto tématikou mají za to, že je to nízkým počtem původních děl (např. seriálů), ve kterých se objevuje dvojice skládající se ze dvou zajímavých žen, a pokud se zde objevují, většinou spolu velmi nekomunikují.⁹⁵ Femslash je většinou psán queer ženami pro queer ženy, což

⁸⁷ Slashový pár ze Star Treku.

⁸⁸ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 200

⁸⁹ Tamtéž s. 207

⁹⁰ STASI, Mafalda. The Toy Soldiers from Leeds. The Slash Palimpsests. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 129

⁹¹ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*, Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 225

⁹² JANSOVÁ, Iveta. Pohřbi své gaye: (fan)fikce nebo realita? *Femag.cz* [online]. 2016. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z : < <http://www.femag.cz/kultura-a-media/pohrbi-sve-gaye-fanfikce-nebo-realita/>>

⁹³ *Femslash* [online]. c2017, poslední revize 2. 2. 2017 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Femslash>>

⁹⁴ JANSOVÁ, Iveta. Pohřbi své gaye: (fan)fikce nebo realita? *Femag.cz* [online]. 2016. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z : < <http://www.femag.cz/kultura-a-media/pohrbi-sve-gaye-fanfikce-nebo-realita/>>

⁹⁵ *Why Isn't There More Femslash* [online]. c2016, poslední revize 18. 12. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Why_Isn%27t_There_More_Femslash>

souvisí s dalším důvodem a to, že heterosexuální ženy femslash nevzrušuje tak, jako slash mezi dvěma muži, tedy M/M slash.⁹⁶

5.3 Het

Zkratka het neboli heterosexual je dalším podžánrem romantické a erotické fan fikce. Toto označení se používá pro práce, které obsahují vztah mezi mužem a ženou, tedy vztah heterosexuální. Vztah u této fan fikce stejně jako u předchozích typů může být explicitně označen nebo o něm může existovat pouhá zmínka.⁹⁷

5.4 Gen

Posledním žánrem, který však stojí v opozici k třem předchozím, je gen. Dalo by se tvrdit, že gen není žánrem jako takovým⁹⁸, jelikož fan fiction je specifická tím, že její další žánrové rozdělení (např. angst, fluff apod.) dále popisují romantický a/nebo sexuální vztah.⁹⁹ Gen neobsahuje romantický ani sexuální obsah. Pojmenování gen je odvozeno ze slovního spojení „general audiences“, avšak to ihned neznamená, že jakákoliv fikce bez romantického či sexuálního vztahu je vhodná pro tuto kategorii. Fan fiction tohoto označení mohou obsahovat vztah (ať už mezi postavami stejného či opačného pohlaví), ale tento vztah by neměl být tím hlavním, na co se příběh zaměřuje.¹⁰⁰ Fan fiction tohoto žánru jsou také méně čtené než práce obsahující romanci a/nebo sex.¹⁰¹

6. Archive of Our Own

Předchozí kapitoly se zabývaly pojmy fandom a fan fiction. Tato kapitola blíže popisuje archív, na kterém se fan fiction publikuje a kategorizuje. Po přechodu fandomu na internet došlo k založení několika archívů, které fan fikce sdružují. Jelikož se v této práci budeme zabývat česky psanou fan fikcí na archívu Archive of Our Own, dále se pokusím více popsat jeho vznik a fungování.

⁹⁶ *Why Isn't There More Femslash* [online]. c2016, poslední revize 18. 12. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Why_Isn%27t_There_More_Femslash>

⁹⁷ *Het* [online]. c2016, poslední revize 16. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Het>>

⁹⁸ DRISCOLL, Caroline. One True Pairing. The Romance of Pornography and the Pornography of Romance. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 84

⁹⁹ Tamtéž s. 83

¹⁰⁰ *Gen*. [online]. c2016, poslední revize 29. 7. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Gen>>

¹⁰¹ Tamtéž [cit. 2017-03-01]

Obrázek č. 1 - Úvodní stránka Archive of Our Own

Archív pod názvem Archive of Our Own neboli AO3 byl spuštěn roku 2008 a za jeho vznikem stojí Organization for Transformative Works, která vznikla za účelem vytvoření tohoto archívu.¹⁰² Tato nevýdělečná organizace, skládající se většinou z akademiků-fanoušků, se zaměřuje na uchovávání fanouškovských prací a přístupu k nim, zároveň asistuje fanouškům v otázce legality jejich prací.¹⁰³¹⁰⁴

První návrh na vznik AO3 se uskutečnil v květnu 2007¹⁰⁵ a byl reakcí na vznik stránky FanLib¹⁰⁶. Uživatelka *astolat* na LiveJournal napsala o své nespokojenosti s úmyslem FanLibu profitovat z fanouškovské tvorby. Ve svém návrhu popsala archív, který by byl kontrolován fanoušky a neobsahoval by žádné reklamy, omezení, co se obsahu týče, a užívání fikce podle pravidel fair use^{107 108}.

AO3 se otevřel jako uzavřená beta verze 3. října 2008, kdy si účty mohli vytvořit pouze členové Organization for Transformative Works a testující subjekty. Počáteční názory na

¹⁰² *Archive of Our Own* [online]. c2016, poslední revize 3. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Archive_of_Our_Own>

¹⁰³ *Organization for Transformative Works* [online]. c2016, poslední revize 28. 12. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Organization_for_Transformative_Works>

¹⁰⁴ Zveřejňování fanouškovské fikce může být některými autory postihováno. Proti fanouškovské fikci se vyslovil např. autor *Písně ledu a ohně* George R. R. Martin

¹⁰⁵ *Archive of Our Own* [online]. c2016, poslední revize 3. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Archive_of_Our_Own>

¹⁰⁶ Jednalo se o výdělečný archív fan fiction mezi lety 2007-2008

¹⁰⁷ Princip autorského práva v USA, kdy lidé mohou využívat děl, na která se autorská práva vztahují, bez toho aniž by si museli vyžádat svolení

¹⁰⁸ *Archive of Our Own* [online]. c2016, poslední revize 3. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Archive_of_Our_Own>

archív byly různorodé. Fanoušci byli zvyklí na to, že každý fandom měl své místo, a nechápali, k čemu stránka, která bude sdružovat všechny fan fikce na jednom archívu, vlastně bude. Jiní se zase ohrazovali tím, že Organization for Transformative Works je příliš elitářská, jelikož se zaměřuje na legalitu prací.¹⁰⁹ Otevřená beta verze byla zprovozněna 14. listopadu 2009, kdy si účet mohli založit lidé na bázi „*kdo dřív přijde, ten dřív bere*“¹¹⁰ nebo ti, kteří se podíleli na testování. V budoucích letech se archív rozšířil o určitá vylepšení, jako jsou například kudos¹¹¹ nebo možnost přihlášení se k odběru, buď jednotlivé práce (např. pokud se jedná o dílo s více kapitolami, které nejsou zveřejněny naráz), nebo všech děl od jednotlivých autorů, která pak uživateli chodí na email. Tyto funkce zároveň fungují i jako ocenění autora a povzbuzení k pokračování jeho tvorby. 31. října 2016 bylo oznámeno, že AO3 má milion registrovaných uživatelů a 2 615 000 prací v 22 970 fandomech.¹¹²

6.1 Vzhled a funkce archívu

Hledat fan fikci na AO3 může uživatel několika způsoby. Archív je rozdělen do různých kategorií, které zároveň fungují i jako vodítka k vyhledávání. Uživatel pak může vyplnit pouze určitá pole, která specifikují, jakou fan fikci hledá. Čím více polí vyplní, tím je jeho požadavek přesnější a bude tedy existovat méně výsledků.

Uživatel může hledat dílo podle názvu, jména autora, počtu slov nebo jazyka, ve kterém je dílo napsané. Další funkcí je i datum, kde může uživatel hledat podle stáří psané fan fikce. AO3 má zavedený tagovací systém, podle kterého lze jednoduše vyhledávat fikce, které si jsou podobné s ohledem na to, co uživatele zajímá. Hlavními tagy jsou *fandom*¹¹³, ve kterém je fikce psaná, *rating*¹¹⁴, který určuje, pro jaké věkové kategorie je fan fikce určená, *varování*¹¹⁵ před citlivějšími tématy, *kategorie*, které rozdělují fikci v rámci párů, jež se v ní objevují, a jejich genderu, *postavy* a *vztahy*, kde uživatel již sám zadává konkrétní postavy a vztahy, které hledá, popř. je možné dopsat vlastní dodatečné tagy, které předešlé kategorie nezahrnují¹¹⁶. Dále je možné hledat i podle prokliknutí fikce, tedy kolikrát si ji někdo otevřel,

¹⁰⁹ SILVER, Farasha. How Archive of Our Own Revolutionized Fandom. *FanFic Magazine* [online]. 2015. [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<https://fanslashfic.com/2015/11/01/how-archive-of-our-own-revolutionized-fandom/>>

¹¹⁰ *Archive of Our Own* [online]. c2016, poslední revize 3. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Archive_of_Our_Own>

¹¹¹ Můžeme chápat jako poděkování autorovi, které čtenář fan fikce zanechává pod dílem.

¹¹² *Archive of Our Own* [online]. c2016, poslední revize 3. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Archive_of_Our_Own>

¹¹³ Může se jednat např. o fandom Harry Potter, Star Trek nebo Lord of the Rings.

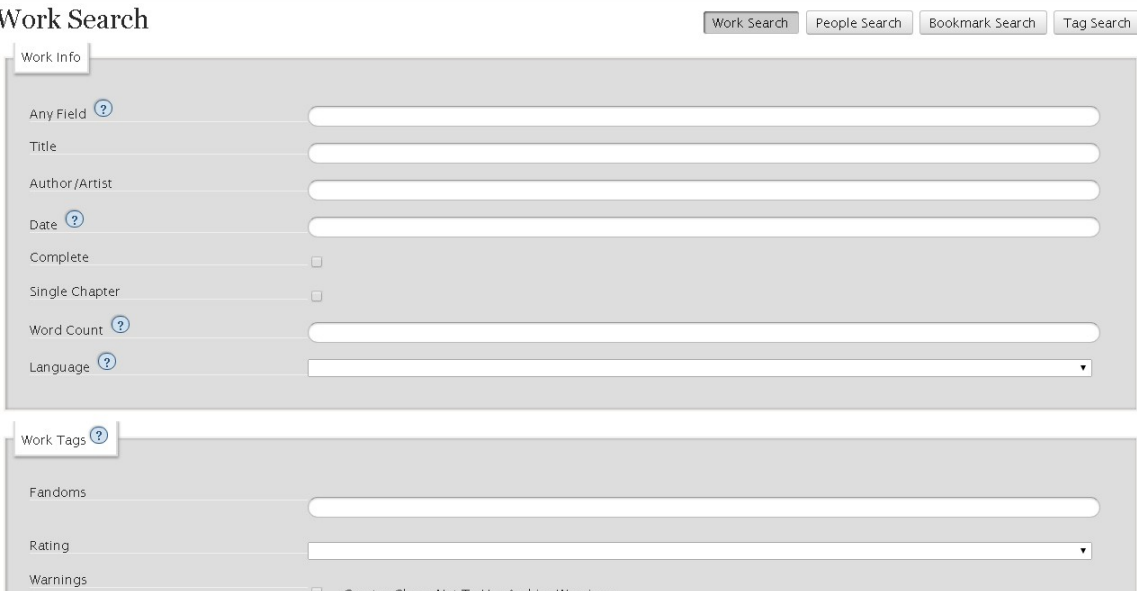
¹¹⁴ Rating se pohybuje od generického až po explicitní s tím, že není nutné, aby fikce rating měla.

¹¹⁵ AO3 např. nabízí varování před smrtí hlavní postavy nebo sexem mezi nezletilými.

¹¹⁶ Lze využít hledání podle žánru apod.

což může poukazovat na její popularitu, stejně tak jako podle kudos, které zase odkazují na její oblíbenost, popř. počtu komentářů nebo záložek (viz dále).

Obrázek č. 2 – Stránka filtrující vyhledávané fan fiction

AO3 umožňuje uživatelům vkládat záložky k pracím, díky kterým je mohou jednodušeji najít v budoucnu. Tyto záložky zároveň slouží i jako doporučení ostatním uživatelům, jelikož se zobrazují na účtu toho, kdo záložku v práci udělal. Pro autory je zde možnost uzamknout svou práci pro ty, kteří nemají na archivu účet. Další funkcí je možnost se distancovat od vlastní práce vymazáním svého jména, což je přívětivější pro čtenáře a fanoušky práce, než ji kompletně vymazat.

Stránka s vybranou fan fikcí poté obsahuje, kromě možnosti vytvoření záložky, i možnost uložit si dílo na později nebo jeho stáhnutí a to ve formátech .mobi, .epub, .pdf a .html. Horní banner vždy shrnuje základní informace o fikci, které fungují i jako vodítka pro vyhledávání, tedy fandom, varování apod. (viz výše).

7. Metoda výzkumu

7.1 Kvantitativní obsahová analýza

V předchozích kapitolách jsem popsala vznik mediálního fandomu a fan fiction a také jsem se pokusila přiblížit problematiku slashové fan fiction, která, jak z následujícího výzkumu vyplývá, je nejen v česky psané části Archive of Our Own nejvíce zastoupena. Další část této práce se bude zabývat již samotnou analýzou tohoto archivu. Jelikož se snažím o zmapování archivu jako celku a získání přehledu o tom, jaké texty se v češtině na archivu vyskytují,

zvolila jsem jako výzkumnou metodu kvantitativní obsahovou analýzu. Obsahová analýza bývá popisována jako „...kvantitativní, systematický a objektivní popis zjevného obsahu komunikace.“¹¹⁷ V médiích se hlavně používá ke zmapování témat, která mediální obsahy, v tomto případě fan fiction, obsahují.¹¹⁸ Tato metoda je vhodná, jelikož mi pomůže ve zjištění tematických kategorií, ve kterých se česky psaná fan fiction na Archive of Our Own píše. Výhodou obsahové analýzy je její systematickost, kdy přesně „...specifikuje postup i pravidla (...), i měřené kategorie, do nichž jej rozmělnuje.“¹¹⁹ Díky tomuto jsou její výsledky snadno intersubjektivně ověřitelné.¹²⁰

Samozřejmě jako každá metodika, i obsahová analýza má své nedostatky. Mezi ně patří skutečnost, že „...je schopna nabídnout tvrdá data, podíly a závislosti korelace zkoumaných kategorií, ale nikoli vysvětlení, proč tomu tak je a co to znamená.“¹²¹ Obsahová analýza se navíc snaží o interpretaci významu sdělení, texty však mají významů více a tyto významy „...jsou v procesu sociální a mediální konstrukce reality neustále průběžně vyjednávány, ustavovány, stvrzovány a reprodukovány...“¹²² Žádný význam tedy nemůžeme jednoznačně stanovit. Dalším problémem obsahové analýzy je ten, že čtenáři textů jim přisuzují jiné významy než jejich autoři.¹²³ Pro různé čtenáře tedy může mít jeden a ten samý text mnoho různých významů a jejich čtení je ovlivněno kulturou a kontextem, ve kterých jsou čteny.¹²⁴ Cílem obsahové analýzy je však popsání témat vyskytujících se v určitém sdělení a ne rozpoznat jejich významy, ani to, jak jim rozumí jednotliví čtenáři.¹²⁵ Další slabinou této metodiky je selekce zkoumaných kategorií, jelikož není možné zkoumat všechna témata v textech obsažená.¹²⁶ Zároveň je vybráním a zařazením prvků do určité kategorie zapomínáno na jiné vlastnosti, které zkoumaný text může mít.¹²⁷ Avšak kategorie, které jsou v obsahové analýze použity, i když by se dalo namítat, že jsou vybrány nahodile, nachází

¹¹⁷ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-3568-9, s. 291

¹¹⁸ Tamtéž s. 295

¹¹⁹ Tamtéž

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4, s. 110

¹²² SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-3568-9, s. 291

¹²³ Tamtéž s. 297

¹²⁴ Tamtéž

¹²⁵ Tamtéž s. 299

¹²⁶ Tamtéž s. 300

¹²⁷ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4, s. 110

svou relevancí z předchozí teorie nebo předvýzkumu, ze kterých poté celková obsahová analýza vychází.¹²⁸

7.2 Cíl a téma práce a výzkumné otázky

Cílem této práce je zjištění nejpočetněji zastoupených kategorií česky psané fan fiction na online archivu Archive of Our Own. Kategorie jsou vybrány podle kategorizace fan fikce, kterou sám archiv používá. Pozornost v tomto ohledu bude věnována především kategorii fandomu¹²⁹, párům a vztahové kategorii (viz níže). Dalšími cíli je komparace vývoje počtu publikovaných prací na archívu a komparace nejvíce zastoupených kategorií česky psané fan fikce s kategoriemi fan fikce psané na archivu celosvětově, tedy ve všech jazycích. Tématem práce je tedy česky psaná fan fikce na stránce Archive of Our Own a její rozdělení do jednotlivých kategorií a komparace s databází celosvětovou.

Z cílů a tématu této práce vycházejí tyto výzkumné otázky:

- VO1: Které fandomy, páry, vztahové kategorie, žánry a rating se v česky psané fan fikci na Archive of Our Own nejčastěji objevují?
- VO2: Měnil se počet publikovaných fan fikcí ve sledovaném období?
- VO3: Shodují se nejvíce užívané analyzované kategorie česky psané fikce s celosvětovou databází?

7.3 Vzorek analýzy

Výzkum se zabývá českou sekci archívu fan fikce Archive of Our Own. Jelikož se kategorizace, počet i časové období publikace fan fikce na tomto webu liší od jiných archívů, výsledky se nebudou vztahovat k česky psané fan fikci na online archívech obecně, ale pouze jako popis této sekce na Archive of Our Own.

Stránku Archive of Our Own jsem zvolila proto, že se jedná o archív, který je ve srovnání s ostatními archívy fungujícími na podobném principu¹³⁰ jedním z nejmladších a rychle se rozrůstajícím¹³¹. Zároveň je však i přes časté analýzy ze stran fanoušků nepříliš probádaný, ať už se jedná o celek nebo jeho části.

Analýza bude provedena na všech textech, které byly na archívu publikovány v českém jazyce¹³², nebude se tedy zabývat českými autory, kteří píšou i v jiných jazycích, ale pouze na česky psané texty. Česky psané fikce je na webu okolo tisíce, a proto je možné ji zmapovat

¹²⁸ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-3568-9, s. 301

¹²⁹ Viz 3. kapitola

¹³⁰ Především fanfiction.net nebo wattpad.com

¹³¹ Na konci října roku 2016 zde bylo registrováno milion autorů.

¹³² Autor musí při publikaci text označit za český.

celou. Bylo by možné zvolit menší vzorek, ale jelikož se snažím o zmapování celé české sekce tohoto archívu, její proměnu v čase a zároveň výskyt odlišností či shod s celosvětovou databází, analýza všech publikovaných děl je vhodnější.

7.4 Jednotky analýzy a sledované proměnné

Analyzována budou všechna díla, která byla publikovaná na stránce Archive of Our Own do 9. 4. 2017 v jazykové sekci *Čeština* a lze je takto na archívu vyhledat¹³³. Tato analýza se tedy zabývá pouze česky psanou sekcí archívu a ne českými autory, jelikož ti mohou publikovat i v jiném než českém jazyce, což často dělají, neboť tak dosáhnou většího publika.

Tyto texty budou poté kódovány a rozděleny do kategorií, které jsou vytvořeny tak, aby odpovídaly rozdělení fan fikce, které tento archív používá. Jelikož v některých kategoriích existuje nekonečné množství užití označení¹³⁴, byly vybrány pouze ty, které se v předvýzkumu, který proběhl v červenci a srpnu 2016, u analyzovaných vzorků objevovaly nejvíce (viz dále). U každého textu je analyzováno, jestli se určitá kategorie vyskytuje, či ne, a to je poté vyjádřeno číselnými kódy, které jsou jim přidělovány.

U každého textu, který bude označen za český a vybrán k analýze, bude sledováno několik proměnných, podle kterých budou analyzované texty následně tříděny. Mezi tyto proměnné patří:

1. Rating
2. Kategorie¹³⁵
3. Fandom
4. Vztah
5. Žánr
6. Intimatopie¹³⁶
7. Varování
8. Crossover
9. Rok

¹³³ Údaje o fan fiction byly zaznamenány od 4. – 9. dubna 2017

¹³⁴ Například v případě samotných tagů u děl je možnost jakéhokoliv označení.

¹³⁵ Archive of Our Own používá pojem *kategorie* pro označení genderu postav, jejichž vztah fan fikce popisuje.

¹³⁶ Viz kapitola 5.1.2

Jelikož ne všechna tvorba v české sekci je originální tvorbou, ale může se jednat i o překlad jiného díla, nebo se nemusí jednat o fan fikci¹³⁷, budou také zaznamenány:

10. Původ

11. Formát

Sledováno bude celkem 11 vlastností, ke kterým budou přiřazovány číselné kódy a podle nich budou nabývat určitých předem stanovených hodnot.

Následná komparace s celosvětovou databází bude provedena za použití filtru na Archive of Our Own, který všechny fan fikce spravuje. Ke komparaci v kategorii fandomu jsme nejdříve vycházeli ze seznamu nejvíce publikovaných fandomů na stránce archívu¹³⁸. Fandomy z tohoto seznamu jsme poté vložili do filtru Archive of Our Own, který spočítal všechny fan fikce v jednotlivých fandomech do 9. 4. 2017, nově zjištěné počty jednotlivých fan fikcí byly zaznamenány a projevíly se do finální verze deseti nejčastěji publikovaných fandomů. Na rozdíl od archívu jsme však fandomy, které spadají do většího sdružujícího fandomu, nezapočítali znovu.¹³⁹

Ke komparaci vztahů jsme užili seznam všech párů na Archive of Our Own¹⁴⁰, jehož výsledky jsme opět vložili do filtru Archive of Our Own a následný počet fan fikcí u jednotlivých párů a změny v jejich popularitě do 9. 4. 2017 byly zaznamenány a projevíly se ve výsledné analýze.

U časového vývoje publikování fan fiction na archívu bylo použito filtru a do kolonky, která určuje stáří fan fikce, bylo podle roku, který byl zkoumán, zadáno odpovídající stáří.¹⁴¹ Počet vyfiltrovaných fan fikcí byl potom zaznamenán a komparován s českou sekcí.

U ratingu, varování a vztahové kategorie bylo filtru užito stejně jako u časového vývoje. Jelikož archív sám určuje obsah obou kategorií, vždy byla zvolena právě jedna z nich a profiltrována archívem, následný počet fan fikcí byl zaznamenán a komparován.¹⁴²

¹³⁷ Na archívu je možno publikovat i fan art nebo fan videa.

¹³⁸ Dostupné z: <<http://archiveofourown.org/media>> [cit. 2017-04-10]

¹³⁹ Některé fandomy se odlišují pouze ve zpracování (jeden je filmový, druhý komiksový), ale obsahují stejné postavy či příběhy a prolínají se.

¹⁴⁰ Dostupné z:

<<http://archiveofourown.org/tags/search?utf8=%E2%9C%93&query%5Bname%5D=&query%5Btype%5D=Relationship>> [cit. 2017-04-10]

¹⁴¹ Například v případě, kdy jsme zkoumali fan fikci publikovanou v roce 2009, bylo užito stáří „8 years ago“ apod.

7.4.1 Specifikace proměnných

Jelikož archiv používá vlastní kategorizační systém, podle kterého fan fikce rozděluje a jímž jsou inspirovány i proměnné v této analýze, je nutné jej více přiblížit a popsat, na jakém principu funguje. K bližšímu popisu proměnných je z většiny užita jejich deskripce na stránce fanlore.com, která je založena stejnou organizací jako analyzovaný archiv a nejbližše tak zobrazuje, jak čtenáři fan fikci vnímají. Za připomínku opět stojí, že fan fikci do těchto kategorií rozděluje autor.

První proměnnou je *rating*, který označuje pro jakou věkovou skupinu je práce určena. Archive of Our Own umožňuje rozdělení prací do čtyř ratingových kategorií a zároveň i možnost práci neoznačit ratingem vůbec. Těmito kategoriemi jsou: *general audiences*, do které jsou zařazovány fan fikce vhodné pro kohokoliv; *teen and up audiences*, kde se objevuje tvorba nevhodná pro publikum mladší 13 let, *mature*, kam spadá obsah s tématy pro dospělé (např. sex nebo násilí), avšak se liší od další kategorie pod názvem *explicit*, ve které se objevuje silně pornografický či násilný obsah. Poslední možností je práci neoznačit vůbec. Ta se potom objeví s označením *not rated*, ale je s ní v mnoha případech zacházeno jako s prací explicitní.¹⁴³ V této analýze k ní však budeme přistupovat jako k práci bez označení.

Další proměnnou je rozdělování podle kategorií, jak archiv nazývá dělení podle genderu postav, které jsou v díle ve vztahu.¹⁴⁴ Autor zde může zvolit kategorii *F/F* neboli femslash, která označuje vztah mezi dvěma ženami (viz podkapitola Femslash), *F/M* označující vztah mezi ženou a mužem (viz Het), kategorie *Gen* (viz Gen) neoznačuje žádné romantické či sexuální vztahy, popřípadě se jedná o text, jehož hlavním zaměřením nejsou vztahy. Jednou z nejvíce užívaných kategorií je, jak bude viděno i ze samotné analýzy, kategorie *M/M*, která se vztahuje k párům, jež tvoří muž a muž. Jelikož je tato kategorie obsáhlá, věnujeme se jí více výše (viz kapitola Slash). Označení *Other relationships* se používá pro práce, u kterých nelze použít jinou kategorii. Archiv také používá kategorii *Multi* pro texty, ve kterých se objevuje více než jeden typ vztahu, popřípadě vztah s více partnery. V tomto případě však, buď lze zjistit, jaké vztahové kategorie se v díle nacházejí (např. *F/F* a zároveň i *M/F*), ale je i možné, že tomu tak není a autor práci pouze označí jako *Multi*. Proto tedy budeme rozlišovat,

¹⁴² U ratingu byl např. zvolen rating T a poté zapsán počet fan fikcí publikovaných s tímto ratingem do 9. dubna 2017

¹⁴³ *Rating* [online]. c2016, poslední revize 13. 11. 2016 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Rating>>

¹⁴⁴ Většinou se jedná o vztah romantický, ale jelikož užívání kategorií závisí na autorovi, může tyto kategorie užívat i pro označení platonických vztahů postav.

zda se jedná o větší množství vztahů nebo o jednoduché označení *multi*. Stejně jako u ratingu, i u kategorie je možnost nevyplnění této sekce.

Definice proměnné *fandomu* není potřebná, jelikož je tento pojem v práci již vysvětlen (viz výše). V této kategorii je možnost uvedení více fandomů. Jejich řazení však nemá žádnou ustálenou podobu¹⁴⁵. Každý fandom tedy bude brán jako stejně důležitý, ať už je autorem zmíněn na prvním či posledním místě.

Další proměnnou je *vztah*, který konkrétně specifikuje, o jaké postavy se ve vztahu jedná. Na rozdíl od *kategorie* zde autor pracuje s konkrétními postavami, které jsou ve fan fikci ve vztahu. Příkladem může být fanouškovská fikce, kde *kategorie* je M/M a *vztah* Sherlock Holmes/John Watson. Archive of Our Own rozlišuje dva typy vztahů – romantické (popř. sexuální) a platonické. První užívá mezi jmény postav lomítko (slash), jako je tomu na příkladu výše, zatímco druhý umísťuje mezi jména spojku „a“ (&), příklad tedy může být Sherlock Holmes & John Watson. Jelikož toto rozdělení indikuje různost obou vztahů, bude brán zřetel i na tyto dva způsoby zapisování vztahů, i když zde opět platí, že ne všichni autoři toto pravidlo dodržují a může se tedy stát, že fan fikce s označením vztahu lomítkem obsahuje vztah postav, který je pouze na přátelské rovině. Zároveň se však může stát, že různé fan fikce používají pro označení totožných postav jiná označení. Příkladem může být např. vztah Sherlock Holmes/John Watson a Sherlock Holmes/Jean Watson, kdy archiv druhou zmíněnou variantu zahrnuje do souboru fan fikcí první varianty, tedy Sherlock Holmes/John Watson. Stejně tomu tak je i s řazením jmen – můžeme se setkat s označením Castiel/Dean Winchester, ale i Dean Winchester/Castiel apod., jelikož se jedná o totožný vztah, není na pořadí jmen brán v analýze zřetel. Pokud však archiv rozdíl detekuje¹⁴⁶, budou vztahy zaznamenány samostatně. Takový případ může nastat např. v dílech, která byla několikrát zpracovaná a úpravy jmen jsou zahrnuty v původní práci, ze které fan fiction vychází a ve které se tytéž postavy odlišují od postav v jiných zpracováních. I v této kategorii je možnost označit více vztahů. Stejně jako u předchozí kategorie však budou všechny brány jako stejně důležité.

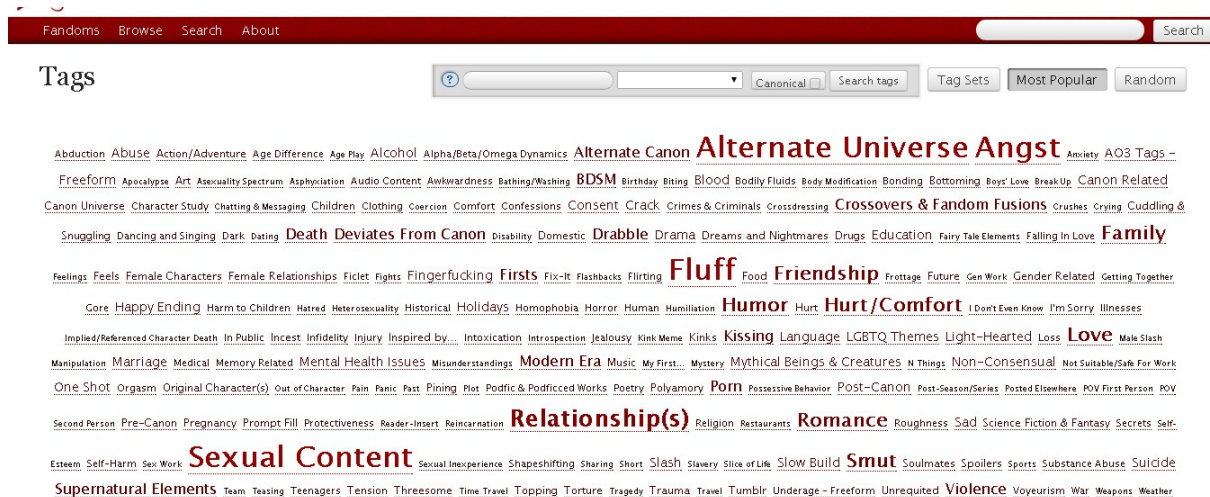
Samostatná kategorie *žánr* se na Archive of Our Own nevyskytuje, ale názvy žánrů jsou autory specifikovány ve formě tagů. Pro fan fiction je specifické, že pár nebo rating fungují

¹⁴⁵ Není specifikováno, zda první uvedený fandom musí být hlavní, zatímco druhý hraje v práci menší roli. Popřípadě oba mohou být stejně důležité.

¹⁴⁶ Tak je tomu např. u děl se vztahem Gwen/Arthur Pendragon a Guinevere/Arthur Pendragon. I když se v tomto případě může jednat o stejné postavy v obou pracích, archiv tyto dva vztahy odděluje.

jako důležitější ukazatele než žánr.¹⁴⁷ Protože se však fan fikce píše napříč všemi žánry, zahrnutí jich všech do analýzy by bylo zdlouhavé a v určitých případech i zbytečné, jelikož některý žánr by se mohl objevit pouze jednou či vůbec. Z předvýzkumu česky psané fikce a nejvíce užívaných tagů na Archive of Our Own (viz obrázek č. 3) jsme tedy vybraly 6 nejvíce užívaných žánrů, které budeme zaznamenávat, a to jsou *angst*, *fluff*, *romance*, *smut*, *hurt/comfort* a *comedy* nebo *humor* nebo *crack*.

Obrázek č. 3 - Nejčastěji užitá tagy na Archive of Our Own

Pro zaznamenání musí být žánr napsán tak, jak je tomu výše. Pokud je žánr zaznamenán jiným způsobem nebo jsou napsány dohromady (např. *fluffy angst*), do analýzy se nebudou počítat, jelikož jejich spojení může obsahovat konotace, kterými se od původního žánru mohou lišit. Jelikož některé z těchto žánrů jsou pro fan fiction specifické, pokusíme se je níže popsat.

Pojem *romance* může být ve fanouškovské fikci užíván stejně jako v jiné tvorbě, avšak rozdílem od mainstreamové romance je fakt, že romantická fan fiction nemusí končit šťastně, jako je tomu u romantických románů.¹⁴⁸

¹⁴⁷ DRISCOLL, Caroline. One True Pairing. The Romance of Pornography and the Pornography of Romance. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9, s. 84

¹⁴⁸ BARNES, Jennifer L. Fanfiction as imaginary play: What fan-written stories can tell us about the cognitive science of fiction. *Poetics*. leden 2015, vol. 48, s. 75

Označení *angst* se užívá pro taková díla, jejichž děj není lehkovážný nebo vtipný, ale spíše dramatický. Text si dává za úkol vyvolat ve čtenáři „*pocit neklidu nebo nejistoty*“¹⁴⁹. *Angst* ani tak nesměruje k tragédii, jako se v ní vyžívá.¹⁵⁰

Naprostým opakem *angstu* je potom *fluff*. Pod pojmem *fluff* se většinou vyskytuje fan fikce, která čtenáře mile potěší a je příjemná. Fluffová fan fikce nemusí obsahovat děj, v takovém případě se zaměřuje na vztah dvou lidí a popisuje jejich náklonnost.¹⁵¹ *Fluff* se může objevovat samostatně, ale často je možno jej najít ve spojení s jiným žánrem. Může se například jednat o *domestic fluff*, který popisuje vztah lidí, kteří spolu bydlí, mají se rádi a spokojeně spolu tráví čas. *Angst* i *fluff* se mohou ve fanouškovské fikci prolínat, takovému dílu se potom říká *fluffy angst* a většinou začíná úzkostlivě a dramaticky, ale již dopředu dává toto označení fan fikce čtenáři vědět, že bude končit šťastně, často až idylicky.

Smut je žánr fan fikce, ve kterém se objevuje velké množství explicitních sexuálních scén, popř. detailně popsaná jedna explicitní sexuální scéna.¹⁵² Zjednodušeně se takto označuje jakýkoliv sexuální materiál. I když ne všichni fanoušci souhlasí s tímto označováním prací, Archive of Our Own tuto kategorii používá.¹⁵³

Hurt/comfort, který byl již zmíněn v kapitole o slashi, je žánrem, který se soustředí na zesilování emocí¹⁵⁴. V tomto žánru fanoušci buď reagují na již vytvořenou krizi v původním díle, nebo si vytváří vlastní situace, ve kterých mohou popsat zranitelnost postav. Jedna z postav se většinou ocitá ve fyzických bolestech či emocionální úzkosti a druhá postava se o ni stará. Může se jednat např. o zranění, nemoc apod.¹⁵⁵ Jenkins poukazuje na to, že „*emocionální nebo fyzická bolest je katarzí; tyto traumatické momenty podnítlí obnovení*

¹⁴⁹ *Angst* [online]. c2015, poslední revize 12. 9. 2015 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Angst>>

¹⁵⁰ BARNES, Jennifer L. Fanfiction as imaginary play: What fan-written stories can tell us about the cognitive science of fiction. *Poetics*. leden 2015, vol. 48, s. 76

¹⁵¹ *Fluff* [online]. c2014, poslední revize 4. 7. 2014 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Fluff>>

¹⁵² *Smut* [online]. c2011, poslední revize 21. 6. 2016 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <[http://fanlore.org/wiki/Smut_\(glossary_term\)](http://fanlore.org/wiki/Smut_(glossary_term))>

¹⁵³ Tamtéž [cit. 2017-04-04]

¹⁵⁴ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*, Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 178

¹⁵⁵ *Hurt/Comfort* [online]. c2016, poslední revize 9. 9. 2016 [cit. 2017-04-10] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Hurt/Comfort>>

*závazků mezi partnery*¹⁵⁶. Mezi podkategorie hurt/comfort mohou patřit práce o amnézii, kómatu, pokusu o sebevraždu nebo vyrovnávání se se znásilněním.¹⁵⁷

Posledním žánrem je žánr *comedy/humor/crack*. I když se tyto tři žánry v jistých oblastech liší, jejich základní charakteristika je stejná, proto jsme se je rozhodli v této analýze zaměřovat. Comedy a humor mají čtenáře rozesmát a rozdíl v jejich užití závisí na samotném autorovi. Crack se od nich odlišuje tím, že bere směšný předpoklad, který vloží do své fan fikce a poté s ním může vážně či nevážně nakládat. Tento předpoklad může být až absurdní.¹⁵⁸ Cracková fikce neboli crackfic tak může popisovat chování postav, které se jednoho dne ráno probudí a zjistí, že jsou kočkami.

Další proměnnou, která se na archívu neobjevuje vůbec, je *intimatopie*. Termín intimatopia je vysvětlen výše. Do této kategorie spadají všechny fan fikce, které obsahují slashový pár. Aby se do analýzy dostaly skutečně výhradně intimatopické práce, jsou do této kategorie vybírány pouze ty, které spadají do kategorie M/M a zároveň obsahují pár, ve kterém jsou jména oddělena lomítkem. Takto se zamezí označení intimatopie u přátelských vztahů (označených „&“) a zároveň označení vztahů, které nejsou mezi dvěma muži.

Varování se u fan fikce užívá pro označení prací, které by mohly mít na čtenáře nežádoucí vliv. Spadají sem *graphic depictions of violence* (grafické líčení násilí), *major character death* (smrt hlavní postavy), *rape-non con* (znásilnění-sex bez svolení) a *underage* (nezletilost) – používá se např., pokud fan fiction obsahuje pohlavní styk s nezletilým jedincem (nezletilými jedinci). Autor může varování nevyplnit nebo se žádné z nich nemusí k práci hodit. V těchto dvou případech bude k varování přistupováno stejně, tedy že žádné nemá.

Crossover označuje, zda se jedná o práci, která spadá do více než jednoho fandomu. (viz 4. kapitola). Za crossover se považuje jakákoliv fan fiction, ve které autor ve fandomech uvádí více než jeden fandom.

Rok označuje, kdy byla fan fiction publikována (popř. aktualizována).

¹⁵⁶ JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*, Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5, s. 225

¹⁵⁷ *Hurt/Comfort* [online]. c2016, poslední revize 9. 9. 2016 [cit. 2017-04-10] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Hurt/Comfort>>

¹⁵⁸ *Crack* [online]. c2017, poslední revize 26. 2. 2017 [cit. 2017-04-10] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Crack>>

U *původu* rozlišujeme, zda je fan fikce publikovaná jako originální tvorba autora nebo je pouhým překladem již existující fan fiction. Bohužel nelze dohledat všechna díla, která nejsou originální. Za nepůvodní tvorbu tedy budeme považovat práci, u které autor sám uvedl, že je překladem¹⁵⁹.

Formát poté určuje, zda se jedná o psanou fan fikci nebo o jinou tvorbu (např. fan art).¹⁶⁰

Všechny výše zmíněné kategorie byly použity pro kategorizaci každé česky psané fan fikce na webu Archive of Our Own publikované do 9. 4. 2017. Výsledkům analýzy se věnuje následující kapitola

8. Výsledky analýzy – Česká fan fiction na Archive of Our Own

Do 9. 4. 2017 bylo v české sekci na stránce Archive of Our Own publikováno celkem 1345 prací. První práce byla publikována 10. listopadu 2009 pod názvem *Poskok* ve fandumu *Harry Potter*. Poslední potom 9. dubna 2017, kdy se jednalo o originální práci s názvem *Má*.

Nejkratšími pracemi¹⁶¹ byly tři kresby, které neobsahovaly žádná slova. Nejkratší fan fiction potom byla práce s názvem *Tvůj celý svět*, překlad jiné fikce, která měla 31 slov. Naopak nejdelší fan fikcí v české sekci je *Napříč časem*. Crossover mezi fandumy Harryho Pottera a Torchwoodu. Toto dílo má 200 kapitol a 457 976 slov.

Nejvíce zobrazovanou prací¹⁶² je fan fikce *Nymphomaniac* – crossover mezi Harry Potterem a fandumem *Nymphomaniac*. Tato práce byla rozkliknuta 6178 krát.

Z 1345 fan fikcí bylo 1266 původní originální tvorby, 79 prací bylo přeloženo z jiného jazyka. 3 práce byly jiného formátu, než jakým je psaný text, a jednalo se o tři kresby, tedy fan art.

8.1 Ratingové rozložení

V ratingovém rozdělení fikce byl nejčastěji užíván rating *T* neboli *Teen and Up Audiences*, který se zaměřuje na texty pro teenagery. Textů s tímto označením bylo 551. Nejméně užívaným ratingem byl rating *E* neboli *Explicit*. Toto označení pro svou práci zvolili autoři ve 122 případech. Fan fiction nebyla žádným ratingem označena 161krát, 1184krát autoři pro své dílo nějaký rating použili.

¹⁵⁹ Může to být tagem „translation“, „překlad“ nebo uvedením, že se jedná o překlad u popisu práce.

¹⁶⁰ Viz Kódovací arch v příloze

¹⁶¹ Podle počtu slov.

¹⁶² Je určena počtem rozkliknutí fan fikce.

Tabulka č. 1 – Četnost užití jednotlivých ratingů v české sekci

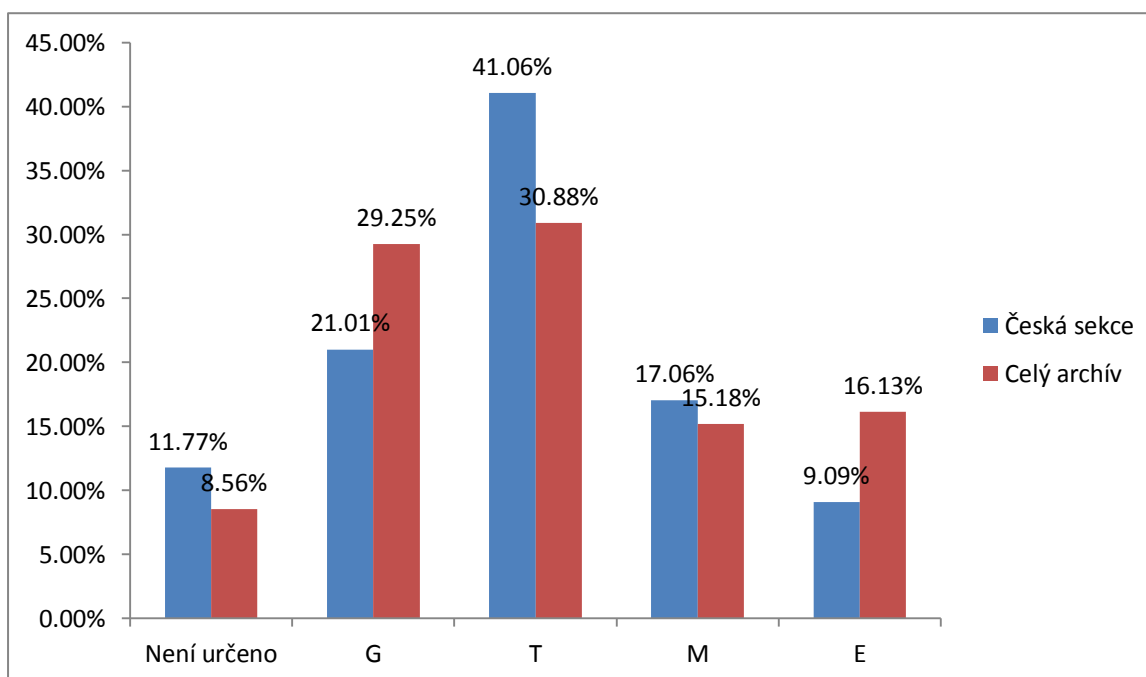
Rating	Počet	Podíl ze všech fan fiction
Není určeno	161	11,77%
G	282	21,01%
T	551	41,06%
M	229	17,06%
E	122	9,09%

8.1.1 Porovnání ratingů s celosvětovou databází

Stejně jako u česky psaných fan fiction, i u celosvětové databáze je nejvíce prací publikováno v ratingu T, tedy nejvíce fan fikcí je určeno pro čtenáře teenagerovského věku a výše, pro které je ratingová kategorie určena.

Tabulka č. 2 - Četnost užití jednotlivých ratingů celkově

Rating	Počet	Podíl ze všech fan fiction
Není určeno	252 066	8,56%
G	861 416	29,25%
T	909 247	30,88%
M	446 982	15,18%
E	475 060	16,13%

Graf č. 1 - Komparace ratingů české sekce a celého archívu

Rozdíl mezi dvěma nejužívanějšími ratingy (T a G) však v celosvětovém měřítku není tak velký jako v českém prostředí a jde o necelá dvě procenta. Rozdílné je užití explicitního ratingu. Zatímco v českém prostředí je užíván nejméně (9,09%) a více fan fikcí je i bez ratingu, v archívu jako celku je explicitní rating užíván častěji než rating M (mature). Ze všech fan fikcí je jeho podíl 16,13%. Nejméně fikcí je bez ratingu, těch je 8,56%.

8.2 Rozdělení fan fiction do vztahových kategorií

Vztahových kategorií je možno při popisu fan fiction užívat více, popřípadě žádnou. Žádná kategorie nebyla zvolena ve 220 případech. Více než jedna 110 krát. Nejvyšším počtem kategorií, které autor zvolil u jedné fan fiction, byly čtyři, ty byly zvoleny jednou. Tři a více kategorií se vyskytly 8krát, dvě potom 102krát.

Tabulka č. 3 – Četnost užití jednotlivých kategorií v české sekci

Kategorie	Počet	Podíl ze všech fan fiction
Není určeno	220	15,03%
M/M	854	58,33%
F/M	173	11,82%
F/F	18	1,23%
Gen	155	10,59%
Other	13	0,89%
Multi	31	2,12%

Nejčastěji užívanou kategorií je kategorie *M/M*, která se ve fan fiction objevuje 854krát, což je ve více než polovině publikovaných prací. Nejméně užívanou kategorií je kategorie *Other*, která byla autorem zvolena pouze 13krát. Můžeme si povšimnout i nízkého zastoupení kategorie *F/F*.

8.2.1 Porovnání vztahových kategorií s celosvětovou databází

Užívání vztahových kategorií v celosvětové databázi se od české sekce příliš neliší a tři nejvíce užívané kategorie v české sekci jsou nejvíce užívány i celosvětově.

Tabulka č. 4 – Četnost užití jednotlivých kategorií celkově

Kategorie	Počet	Podíl ze všech fan fiction
M/M	1 472 817	45,47%
F/M	726 100	22,42%
F/F	221 250	6,83%
Gen	613 405	18,94%
Other	70 509	2,18%
Multi	134 730	4,16%

Srovnání celosvětové databáze s českou sekcí¹⁶³ ukazuje, že rozdíl v užívání kategorií M/M, F/M a Gen je v četnosti užití, např. nejčteněji užitá kategorie M/M pokrývá 68,65% českého prostředí archívu, celosvětově je to 45,47%. Rozdíl je i v publikování fikcí v kategorii F/F, zatímco českých děl je v této kategorii publikováno 18, což ji řadí na páté, předposlední, místo ve všech označených fikcích, různojazyčná díla věnují vztahu mezi dvěma ženami více prostoru a řadí tak tuto kategorii na místo čtvrté.

8.3 Rozdělení fan fiction podle fandomu

Stejně jako u kategorií, i u označení fandomu je možnost zvolit více možností. U tohoto rozdělování fan fiction může autor označit nekonečné množství fandomů, kam jeho text spadá. Česká fan fiction je na archívu celkem publikována ve 213 fandomech. Nejvyšší počet užitých fandomů pro označení jedné fan fikce je potom 19.

Nejčastěji použitým fandomem byl *Sherlock (TV)*, tedy televizní úprava příběhů Sherlocka Holmese od Sira Arthura Conana Doylea, kterou zpracovala britská stanice BBC. Tento seriál je předlohou 393 českých fan fikcí. Druhým nejčastěji užívaným fandomem je *Harry Potter* od J. K. Rowlingové. Tuto knižní sérii jako předlohu použilo 134 prací. Třetí je americký seriál stanice CW o lovcích nadpřirozených bytostí *Supernatural*.

Jelikož počet užitých fandomů (213) je příliš vysoký, následující tabulka představuje pořadí deseti nejčastěji užívaných.

¹⁶³ Srovnáváme pouze fan fikce, u kterých byla označena alespoň jedna vztahová kategorie. Fan fikce, u kterých vztahová kategorie nebyla určena, nejsou do srovnání započítána.

Tabulka č. 5 – 10 nejčastěji užitých fandomů v české sekci

Pořadí	Fandom	Počet
1.	Sherlock (TV)	393
2.	Harry Potter	134
3.	Supernatural	119
4.	Criminal Minds	113
5.	Sherlock Holmes & Related Fandoms	64
6.	Czech Actors	50
6.	Partička	50
8.	Glee	41
9.	Merlin (TV)	38
10.	Durarara!!	34

Zajímavé je umístění fandomu *Sherlock Holmes & Related Fandoms* na pátém místě. Tento fandom je společný pro všechny adaptace Sherlocka Holmese¹⁶⁴, většinou jej autoři používali jako sekundární fandom k *Sherlock (TV)*.

Další zajímavostí je společné šesté místo pro fandomy *Czech Actors* a *Partička*. Tedy fandom o českých hercích a českém komediálním pořadu, který patří *FTV Prima*. Tyto dva fandomy byly užívány vždy společně a to pouze jedním autorem, který napsal všech 50 fan fikcí, které fandomy obsahují a které zároveň popisují vztah *Igor Chmela/Ondřej Sokol*.

Tento způsob analýzy fandomů však není jediným možným. Další způsob, jak zkoumat nejčastější výskyt jednotlivých fandomů, je sdružení fandomů patřících do jednoho tzv. univerza¹⁶⁵, která archiv používá.¹⁶⁶

¹⁶⁴ Originální knižní vydání, seriálové přepracování BBC nebo filmovou verzi od Guye Ritchieho.

¹⁶⁵ Toto rozdělení užívá i samotný archiv. Na rozdíl od něj však nebudeme fandom započítávat i samostatně, pokud je již započten v univerzu.

¹⁶⁶ Je nutné podotknout, že archiv nemusí rozpoznat všechny fandomy spadající do všech univerz.

Tabulka č. 6 – 10 nejčastěji užitých fandomů a sdružujících fandomů v české sekci

Pořadí	Fandom	Počet
1.	Sherlock Holmes & Related Fandoms	408
2.	Harry Potter	134
3.	Supernatural	119
4.	Criminal Minds	113
5.	Marvel	55
6.	Czech Actors	50
6.	Partička	50
8.	Real Person Fiction	48
9.	Doctor Who & Related Fandoms	44
10.	Merlin (TV)	38

Při použití tohoto způsobu rozdělení fan fiction do fandomů, se deset nejčastěji užitých fandomů částečně změní. Na prvním místě je fandom *Sherlock Holmes & Related Fandoms*, který sdružuje všechny fandomy z univerza Sherlocka Holmese. V české sekci Archive of Our Own to jsou tyto – *Sherlock (TV)*, *Sherlock Holmes & Related Fandoms*, *Sherlock Holmes – Arthur Conan Doyle*, *Sherlock Holmes (BBC Radio)* a *Sherlock Holmes (Downey Films)*. Zároveň se mezi deseti nejpopulárnějšími fandomy objevily fandomy *Marvel* a *Real Person Fiction*. Sdružující fandom *Marvel* obsahuje všechny fandomy spadající do zpracování komiksů společnosti Marvel a komiksů samotných. Konkrétně se v českém prostředí jedná o fandomy *The Avengers (2012)*, *Marvel Avengers Movies Universe*, *Thor (Movies)*, *Marvel Cinematic Universe*, *The Avengers (Marvel Movies)*, *Iron Man (Movies)*, *The Avengers (Marvel) – All Media Types*, *Captain America (Movies)*, *Thor – All Media Types* a *Thor (2011)*. *Real Person Fiction* označuje všechny fandomy, které obsahují reálné lidi. Na deváté místo se potom díky tomuto rozdělení dostal fandom *Doctor Who & Related Fandoms*, který v české sekci sdružuje fandomy *Doctor Who*, *Doctor Who (2005)*, *Doctor Who (1963)* a *Torchwood*.

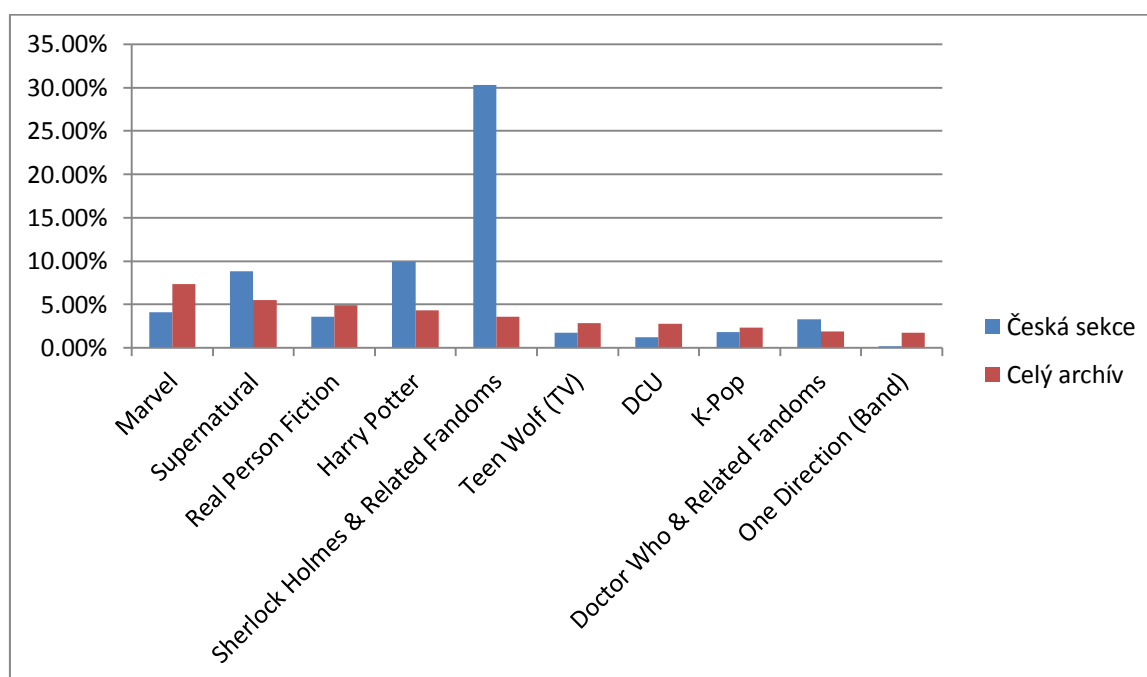
8.3.1 Porovnání fandomů s celosvětovou databází

Pokud fan fiction rozdělenou do fandomů podle tohoto způsobu porovnáme s celosvětovou databází, zjistíme jisté odlišnosti.

Tabulka č. 7 – 10 nejčastěji užitých fandomů a sdružujících fandomů celkově

Pořadí	Fandom	Počet
1.	Marvel	209 787
2.	Supernatural	157 596
3.	Real Person Fiction	139 895
4.	Harry Potter	122 566
5.	Sherlock Holmes & Related Fandoms	101 731
6.	Teen Wolf (TV)	81 755
7.	DCU	78 788
8.	K-Pop	66 022
9..	Doctor Who & Related Fandoms	53 413
10.	One Direction (Band)	48 751

Graf č. 2 - Komparace fandomů české sekce a celého archívu¹⁶⁷

Čtyři fandomy se objevují v nejpůvodnějších deseti v obou případech, šestice je však odlišná. Například čtvrtý nejpůvodnější fandom u česky psané fikce *Criminal Minds* se mezi TOP 10 v celosvětové databázi neobjevuje vůbec a na archívu je v něm zveřejněno 12,010 fikcí. Logická je i absence fandomů *Partička* a *Czech Actors*, jelikož jsou publikovány pouze v české sekci. Dále v nejčteněji publikovaných celosvětových fandomech chybí *Merlin (TV)*.

¹⁶⁷ Graf vyjadřuje procentuální zastoupení fandomů ze všech fan fiction, jak v české sekci, tak v celém archívu.

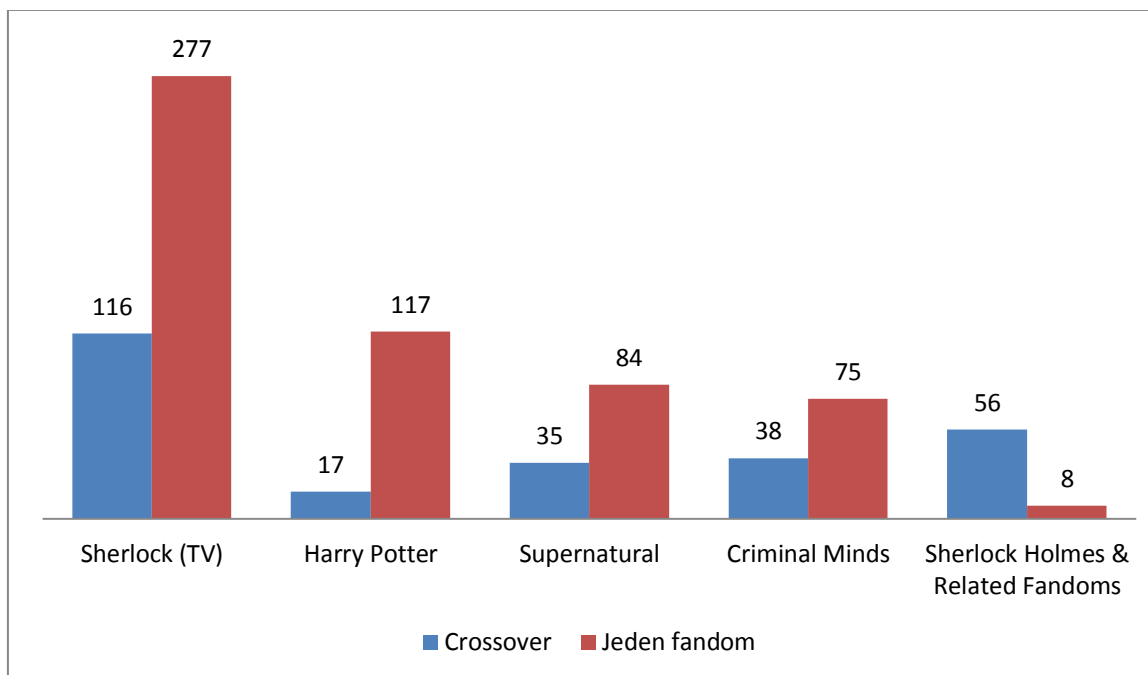
Naopak celosvětová databáze častěji obsahuje fandomy *Teen Wolf (TV)*, *DCU*¹⁶⁸, *K-Pop* a *One Direction (Band)*. Z těchto čtyř fandomů je v české sekci s 24 díly nejvíce zastoupen fandom *K-Pop*, který sdružuje všechny fan fikce o korejských popových skupinách, o jednu fan fikci méně má fandom *Teen Wolf (TV)*, který je zastoupen 23krát. Fan fikcí ve fandomu komiksů DC *DCU* je 16 a v *One Direction (Band)* jsou práce 3.

Ostatních fan fiction než těchto deset je v celém archívu 62,85% a v české sekci 35,07%. Fan fiction na celém archívu jsou u prvních deseti fandomů poněkud rovnoměrně zastoupeny a nejsou zde vidět velké rozdíly. Naopak je tomu u české sekce, kde fandom *Sherlock Holmes & Related Fandoms* tvoří 30,31% archívu, což je skoro stejné procento jako procento fandomů, které nejsou na grafu vyjádřeny.

8.3.2 Crossoverové fikce

Pro následující analýzu jsme použili první způsob rozdělení fan fiction do fandomů. Z celkového množství 1345 fan fikcí jich bylo 1052 psáno v jednom fandomu a 293 ve dvou fandomech a více, jednalo se tedy o tzv. crossovery. Graf níže porovnává počet crossoverových fan fiction s těmi, které obsahují pouze jeden fandom, u pěti nejčastěji zastoupených fandomů.

Graf č. 3 – Fan fikce patřící do jednoho fandomu a crossovery v pěti nejvíce zastoupených fandomech

¹⁶⁸ DC Universe

Fan fikce u prvních čtyř z pěti nejvíce zastoupených fandomů jsou více psány pouze v jednom fandomu, tedy individuálně ve fandomech *Sherlock (TV)*, *Harry Potter*, *Supernatural* a *Criminal Minds*. Pro pátý nejčteněji užitý fandom – *Sherlock Holmes & Related Fandoms* je specifické častější užití crossoveru. Důvodem je hlavně jeho užívání ve spojení s fandomem *Sherlock (TV)*.

Mezi deseti nejčastěji užitými fandomy jsou také dva, které jsou užity pouze jako crossovery a to společně. Jsou to fandomy *Partička* a *Czech Actors*, které jsou užívány společně ve všech 50 fan fikcích, ve kterých se na archívu vyskytují. Fandomy z TOP 10, které crossovery obsahují nejméně, jsou dva – *Glee* a *Durarara!!* Fan fikce v těchto fandomech jsou crossoverovými pouze jednou. U fandomu *Glee* je to crossover se *Supernatural*, a u fandomu *Durarara!!* spojení se dvěma fandomy – *Hetalia: Axis Powers* a *Sherlock (TV)*.

Sherlock (TV) je nejčastěji spojován s *Sherlock Holmes & Related Fandoms*, a to 55krát. Fan fiction ve fandomu *Harry Potter* současně nejčastěji obsahovaly i fandom *Sherlock (TV)*, tyto dva fandomy se společně vyskytují 8krát ze 17 fan fikcí, které *Harry Potter* sdílí s jiným fandomem. Fan fikce k seriálu *Supernatural* se nejčastěji spojují s těmi z fandomu *Criminal Minds*. Z 35 crossoverových fan fikcí z tohoto fandomu, je jich 21 zároveň ve fandomu *Criminal Minds*, který má crossoverů 38.

8.4 Rozdělení fan fiction podle vztahů

Kategorie vztahu, stejně jako ta u fandomu, nabízí autorovi neomezené množství označit jakékoliv páry a na rozdíl od fandomu i možnost neoznačit žádný, pokud jej práce neobsahuje. Česká sekce fan fiction na Archive of Our Own obsahuje 539 vztahů (popř. párů), nejvíce užitých párů najednou bylo 31.

Možnost neoznačit žádný pár byla zvolena nejčastěji a to u 260 fan fikcí. Nejčastěji užívaným párem je *Sherlock Holmes/John Watson*, tento pár se objevuje ve 248 pracích, na druhém místě je *Dean Winchester/Castiel* – pár ze seriálu *Supernatural*. Třetí nejužívanější vztah je *Aaron Hotchner/Spencer Reid*, postavy ze seriálu *Criminal Minds* neboli *Myšlenky zločince*.

V tabulce níže je seřazeno deset nejvíce užitých párů a fandom, v němž byly nejvíce užívány¹⁶⁹.

Tabulka č. 8 – 10 nejčastěji užitých párů v české sekci a fandom s jejich nejčetnějším výskytem

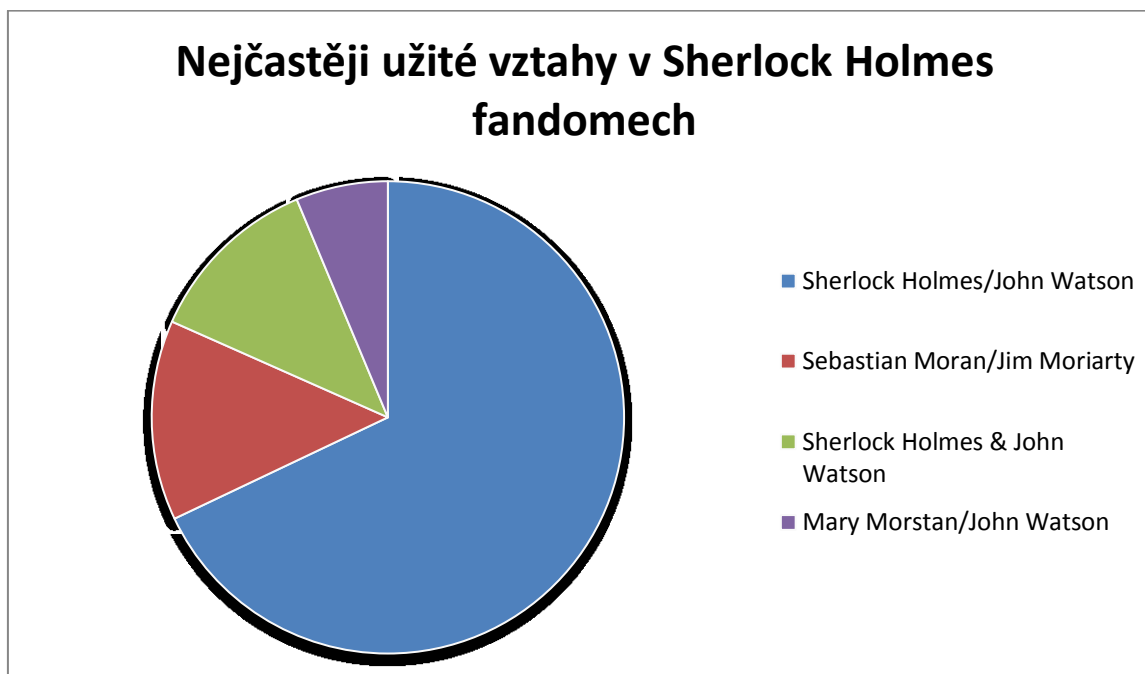
Pořadí	Pár	Počet	Fandom
1.	Sherlock Holmes/John Watson	248	Sherlock (TV)
2.	Dean Winchester/Castiel	71	Supernatural
3.	Aaron Hotchner/Spencer Reid	57	Criminal Minds
4.	Ondřej Sokol/Igor Chmela	50	Partička, Czech Actors
4.	Sebastian Moran/Jim Moriarty	50	Sherlock (TV)
6.	Sherlock Holmes & John Watson	44	Sherlock (TV)
7.	Merlin/Arthur Pendragon	32	Merlin (TV)
8.	Draco Malfoy/Harry Potter	28	Harry Potter
9.	Greg House/James Wilson	25	House M.D.
10.	Mary Morstan/John Watson	23	Sherlock (TV)

Je možné si všimnout, že nejčastěji užívané vztahy částečně kopírují užívání fandomů, což dokazuje, že páry hrají v psaní i četbě fan fiction velkou roli. Jediný pár, který je z fandomu, který se nevyskytuje mezi deseti nejužívanějšími, je *Greg House/James Wilson* ze seriálu *House M.D.* Stejně jako u fandomu se i zde objevuje český pár – *Ondřej Sokol/Igor Chmela*. Zastoupení tohoto páru není zajímavé pouze tím, že se jedná o český pár, ale i tím, že se jedná

¹⁶⁹ Některé páry byly zařazeny do více než pouze jednoho fandomu.

o RPF, Real Person Fiction, která popisuje vztah mezi dvěma reálnými lidmi. Navíc se jedná o stand-up komiky, což ve světovém měřítku není velmi oblíbené téma.

Graf č. 4 - Nejčastěji užívané páry v Sherlock Holmes fandomech

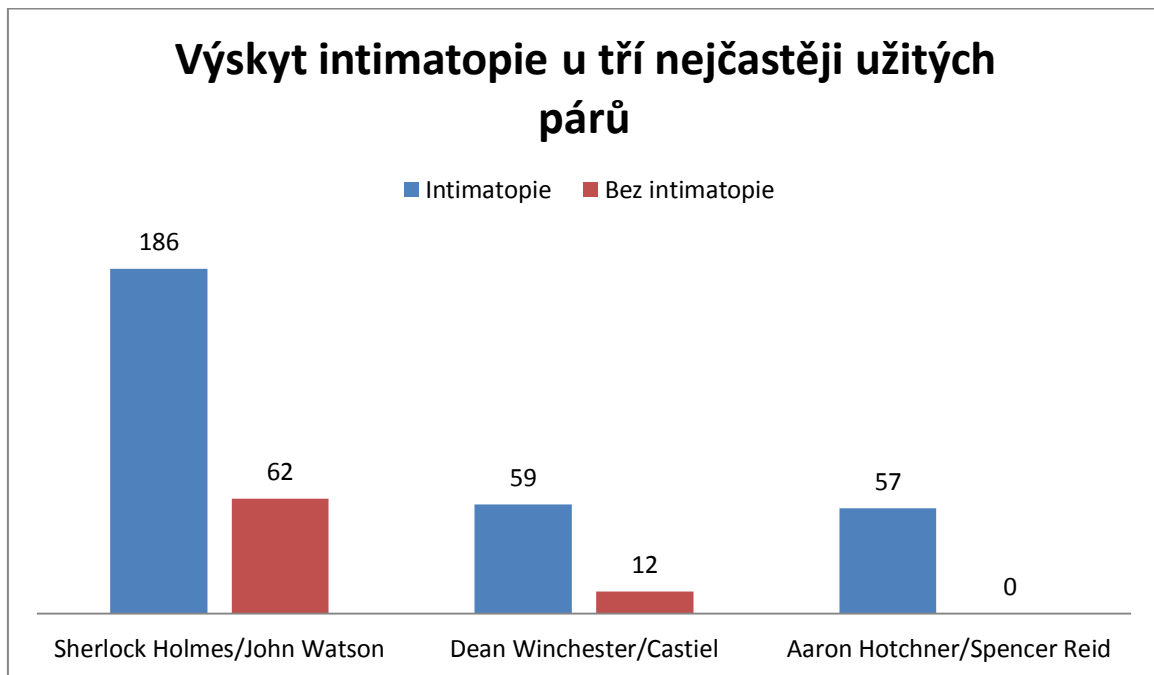
Nejčastěji užívaný fandom (Sherlock TV), popř. podobná zpracování příběhů o Sherlocku Holmesovi, má i nejvíce párů v 10 nejužívanějších – *Sherlock Holmes/John Watson*, *Sebastian Moran/Jim Moriarty*, *Sherlock Holmes & John Watson* a *Mary Morstan/John Watson*. Je to zároveň fandom s jediným platonickým vztahem mezi top 10 – *Sherlock Holmes & John Watson*, a také jediný fandom se vztahem mezi mužem a ženou v top 10 – *Mary Morstan/John Watson*. Zbytek nejužívanějších párů představuje vztah mezi dvěma muži.¹⁷⁰

8.4.1 Výskyt intimatopie mezi páry

Intimatopická fan fiction tvoří 62,08% všech česky psaných děl na Archive of Our Own. Následující graf srovnává výskyt intimatopie u tří nejčastěji používaných párů.

¹⁷⁰ Pokud vycházíme z originálu. V některých případech obsahovala fan fiction označená Sherlock Holmes/John Watson vztah mezi mužem a ženou, jelikož jedna z postav byla považována za ženu (mohlo se jednat o transgender postavu, apod.)

Graf č. 5 – Výskyt intimatopie u tří nejčastěji užitých párů

Na grafu je možné si všimnout, že u všech tří párů jsou intimatopické texty častější než texty, které intimatopii neobsahují.

8.4.2 Porovnání vztahů s celosvětovou databází

Pět vztahů z české sekce se objevuje i v TOP 10 celosvětové databáze

Tabulka č. 9 - 10 nejčastěji užitých párů celkově a fandom s jejich nejčetnějším výskytem

Pořadí	Pár	Počet	Fandom
1.	Dean Winchester/Castiel	63 908	Supernatural
2.	Sherlock Holmes/John Watson	51 997	Sherlock (TV)
3.	Derek Hale/Stiles Stilinski	47 070	Teen Wolf (TV)
4.	Harry Styles/Louis Tomlinson	29 348	One Direction (Band)
5.	James „Bucky“ Barnes/Steve Rogers	26 554	Captain America (Movies)
6.	Draco Malfoy/Harry Potter	22 810	Harry Potter
7.	Dean Winchester/Sam Winchester	22 410	Supernatural
8.	Steve Rogers/Tony Stark	19 012	The Avengers (Marvel Movies)
9.	Merlin/Arthur Pendragon	17 585	Merlin (TV)
10.	Sherlock Holmes & John Watson	14 080	Sherlock (TV)

Pětice stejných párů pro obě sekce jsou *Dean Winchester/Castiel*, *Sherlock Holmes/John Watson*, *Draco Malfoy/Harry Potter*, *Merlin/Arthur Pendragon* a *Sherlock Holmes & John Watson*. Poslední pár je stejně jako u české sekce jediným platonickým párem v deseti nejpopulárnějších na archívu. Na rozdíl od česky psané fikce se však v seznamu deseti nejčetnějších párů neobjevuje žádný jiný vztah než ty mezi dvěma muži. Páry, které jsou v české fikci nejčetněji zastoupené a v nejpopulárnějších celosvětových pracích se

nevyskytují, jsou *Aaron Hotchner/Spencer Reid*, *Ondřej Sokol/Igor Chmela*, *Sebastian Moran/Jim Moriarty*, *Greg House/James Wilson* a *Mary Morstan/John Watson*.

Do pětice populárních celosvětových párů na archívu, které nejsou často zastoupeny v české fikci, se dostali *Derek Hale/Stiles Stilinski*, *Harry Styles/Louis Tomlinson*, *James „Bucky“ Barnes/Steve Rogers*, *Dean Winchester/Sam Winchester* a *Steve Rogers/Tony Stark*. Častější užití těchto párů lze vysvětlit i častějším užíváním fandomů, do kterých spadají.¹⁷¹ Z těchto párů je v české fan fiction nejvíce zastoupen pár *Derek Hale/Stiles Stilinski*, a to 17krát, 4krát je zastoupen pár *Steve Rogers/Tony Stark*. Ostatní páry se objevují vždy v jedné fan fiction.

Jiné je také zastoupení fandomů u párů. V české sekci se vícekrát objevuje pouze fandom *Sherlock (TV)*, který je zastoupen čtyřmi páry. V celosvětové databázi jsou fandomy s více než jedním párem tři (popř. čtyři)¹⁷². Fandomy *Sherlock (TV)*, *Supernatural* a *Marvel Cinematic Universe (Captain America a The Avengers)*.

V celosvětové databázi stejně jako u česky psané fikce je mezi deseti nejpopulárnějšími páry jeden s reálnými lidmi. U české fikce je to pár *Ondřej Sokol/Igor Chmela*, v celosvětovém prostředí se jedná o pár *Harry Styles/Louis Tomlinson*. Oba páry jsou zároveň ve svých kategoriích na čtvrtém místě v počtu napsaných fikcí.

8.5 Rozdělení fan fiction podle žánrů

Užití šesti žánrů, které byly v předvýzkumu zvoleny pro tuto analýzu, bylo zjištěno u 283 fan fikcí. V těchto 283 případech byl nejčastěji užit žánr *Comedy/Humor/Crack*¹⁷³, tento žánr byl použit 97krát. Druhým nejčastěji užitým žánrem je *Fluff*, který autoři zvolili 81krát. Nejméně užitým žánrovým tagem z šesti vybraných byl *Smut*, který byl použit u 4 děl.

¹⁷¹ Všechny fandomy, ve kterých se tyto páry objevují, jsou v deseti nejčetněji zastoupených na archívu.

¹⁷² Pokud se fandomy *Captain America (Movies)* a *The Avengers (Marvel Movies)* sdruží pod fandom *Marvel Cinematic Universe*.

¹⁷³ Důvodem může být i obsáhlost této kategorie, jelikož obsahuje tři žánry, které si však jsou silně podobné.

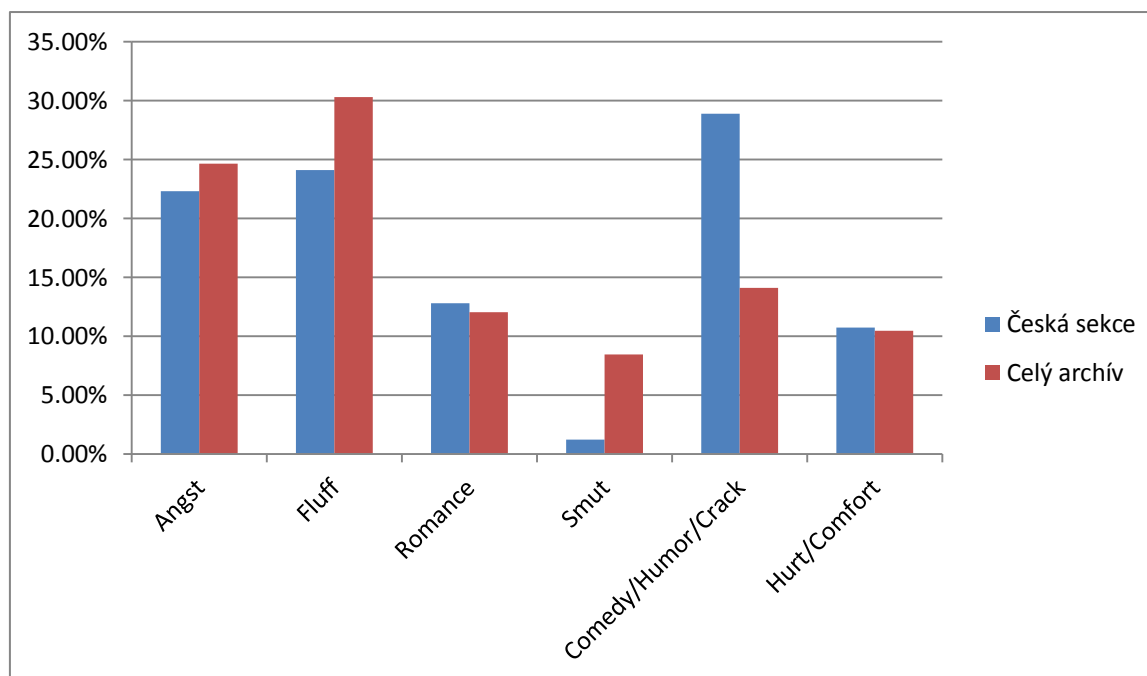
Tabulka č. 10 – Četnost užití žánrů v české sekci

Žánr	Počet užití (z 283 fan fikcí)
Angst	75
Fluff	81
Romance	43
Smut	4
Comedy/Humor/Crack	97
Hurt/Comfort	36

8.5.1 Porovnání žánrů s celosvětovou databází

Při porovnání výsledků české sekce s celosvětovou databází si můžeme povšimnout, že se v užívání žánrů liší.

Graf č. 6 - Komparace žánrů české sekce a celého archívu

Zatímco v české sekci je nejvíce populární žánr comedy/humor/crack, v celosvětové databázi se nejvíce používá žánr fluff, který je označen u 420 911 fan fikcí, a před českou

nejvíce zastoupenou kategorií je i žánr angst s 342 129 pracemi. Žánr comedy/humor/crack se řadí na třetí místo se 195 529 fan fikcemi.

Velmi podobné zastoupení v české i celosvětové databázi mají žánry romance a hurt/comfort, velký rozdíl je však vidět u žánru smut, který, i když je v obou případech nejméně užívaný, v celosvětovém měřítku používá více autorů než v českém prostředí.

8.6 Rozdělení fan fiction podle varování

Varování, kterým autor upozorňuje čtenáře na problematická témata, která fan fiction mohou obsahovat, se objevuje u 134 textů. Každá fan fikce může obsahovat více varování, která archiv nabízí. Nejvyšší počet společně užitých varování byla 4, tedy všechna možná, a to u jedné fan fiction. Tři a více byla užitá v pěti případech, dvě a více potom 22krát.

Nejčastěji užitým varováním bylo *Major Character Death*, tedy smrt hlavní postavy, toto varování bylo zvoleno 73krát, druhým nejčastějším varováním u 44 fan fikcí bylo *Graphic Depictions of Violence*, tedy grafické líčení násilí.

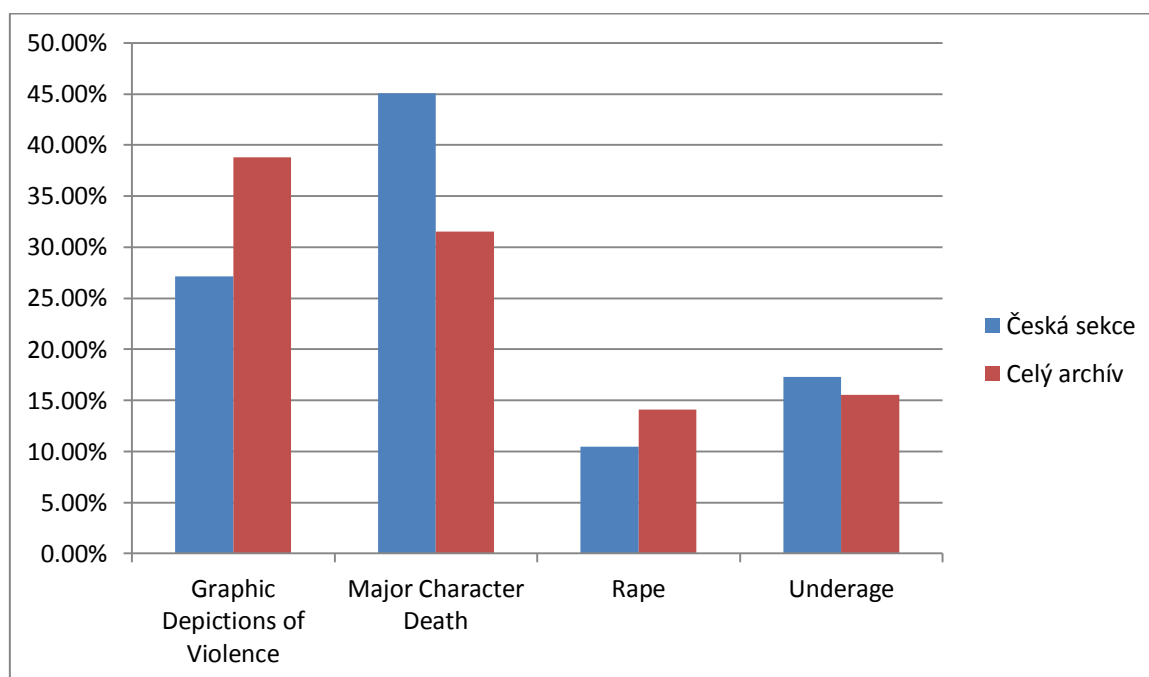
Tabulka č. 11 – Četnost užití varování v české sekci

Varování	Počet
Bez varování	1211
Graphic Depictions of Violence	44
Underage	28
Major Character Death	73
Rape/Non-con	17

8.6.1 Porovnání varování s celosvětovou databází

V celém archívu je nejčastěji užíváno varování *Graphic Depictions of Violence* a na druhém místě je *Major Character Death*. Česká sekce užívá druhé zmíněné varování častěji.

Graf č. 7 - Komparace varování české sekce a celého archívu

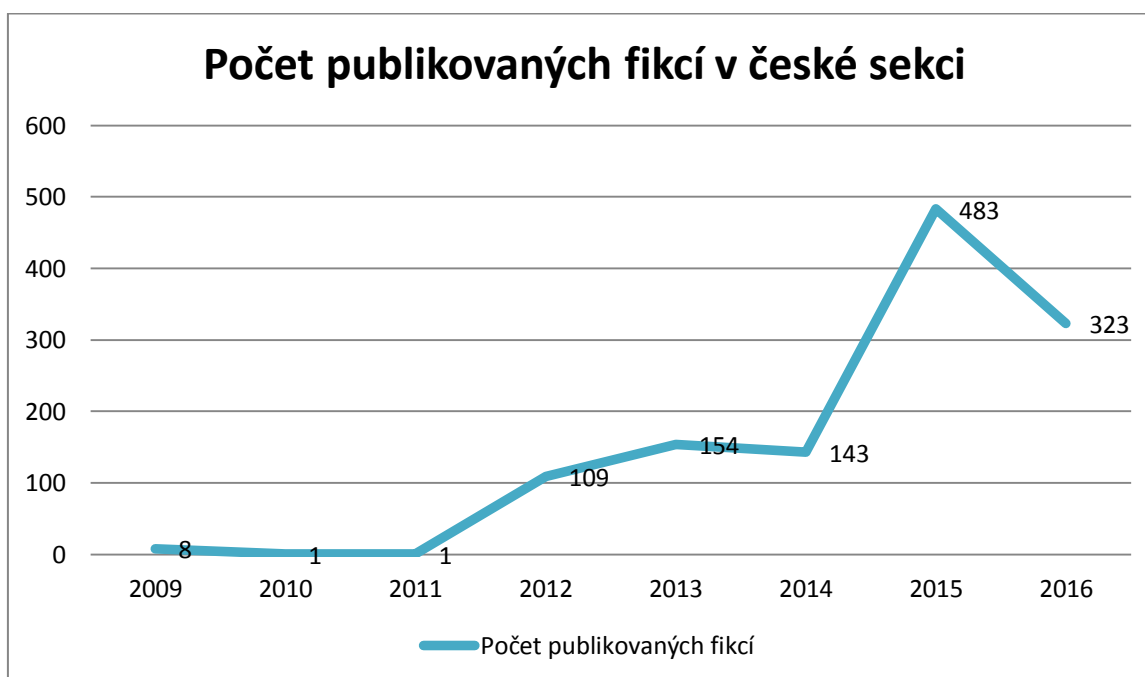

Rozdíly ve zbylých dvou varováních nejsou příliš velké. Je však vidět, že čeští autoři ve svých pracích neužívají tak často tematiky znásilnění jako zbytek autorů publikujících na archívu.

8.7 Časový vývoj užívání kategorií

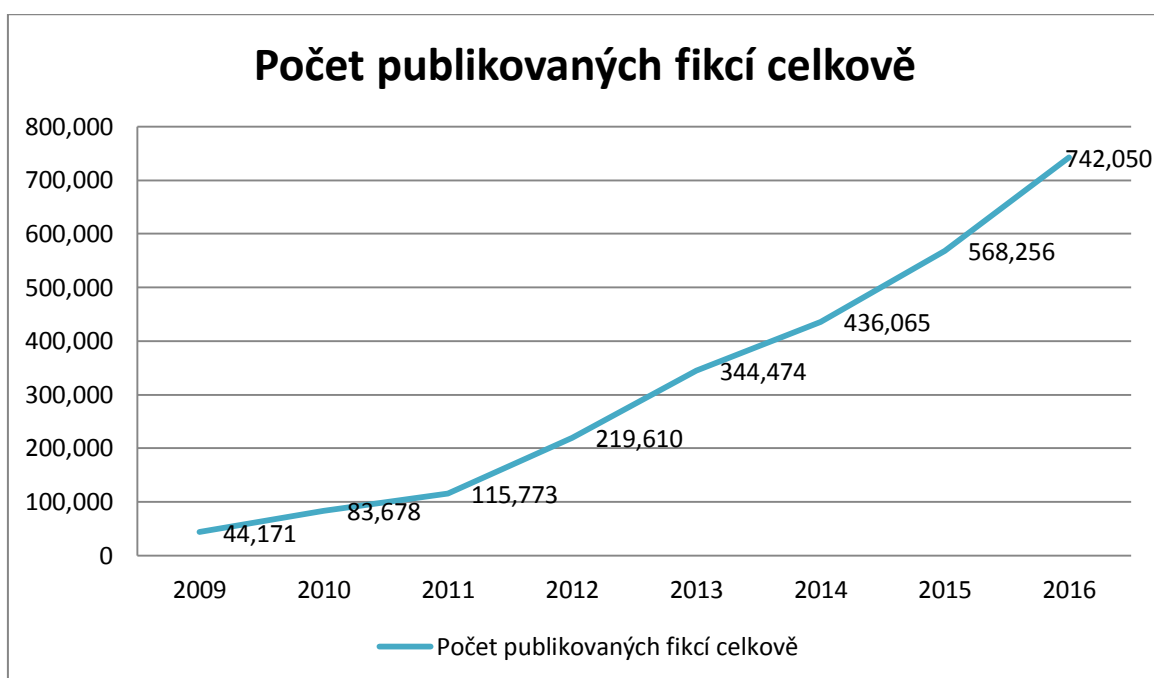
Česky psaných fan fiction bylo publikovaných 8 v roce 2009, po jedné práci v letech 2010 a 2011, v roce 2012 bylo prací 109, roku 2013 jich bylo publikováno 154, roku 2014 jich bylo 143, v roce 2015 bylo zveřejněno 483 fan fikcí a roku 2016 se počet snížil na 323. Počet fan fikcí v roce 2017 do 9. 4. 2017 byl 123.

Graf č. 8 – Počet publikovaných fikcí v české sekci

Nejvíce fan fikcí bylo zveřejněno v roce 2015, nejméně naopak v letech 2010 a 2011.

Graf č. 9 - Počet publikovaných fikcí celkově¹⁷⁴

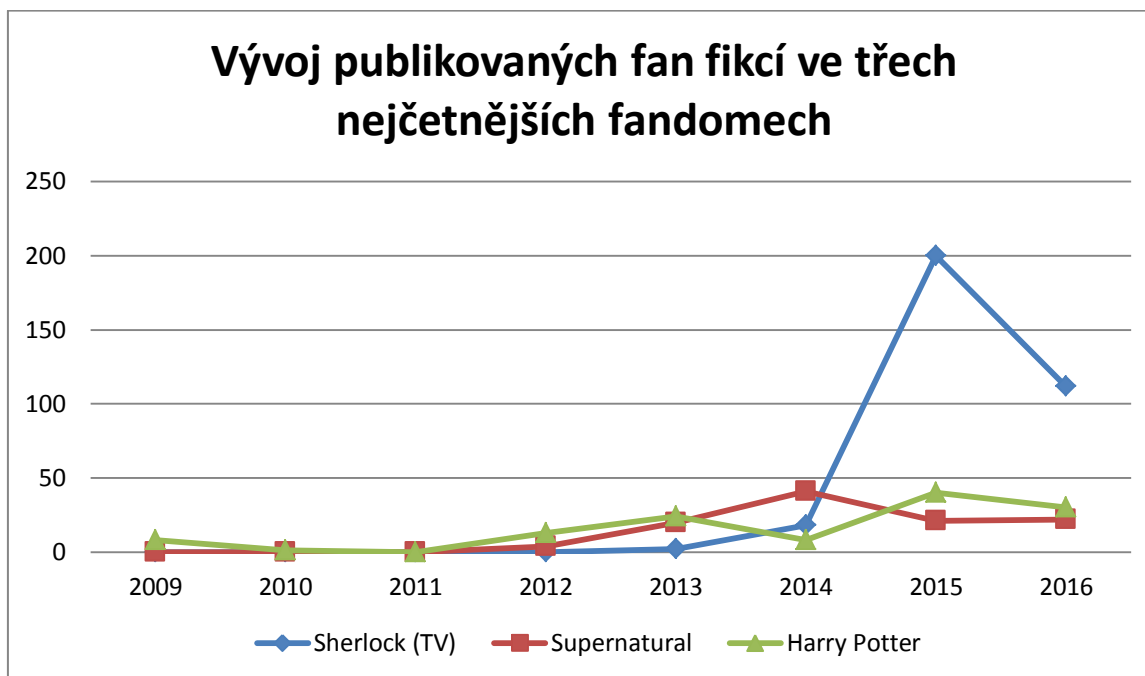

Zatímco publikování na celém archívu má vzestupnou tendenci, v české sekci se setkáváme se dvěma propady. K těm došlo v letech 2014 a 2016. Tyto propady však mohou

¹⁷⁴ Počty publikovaných fan fikcí nejsou stálá a mohou se měnit. Např. práce s více kapitolami, které nejsou publikovány naráz, bude měnit datum svého zveřejnění s každou novou kapitolou.

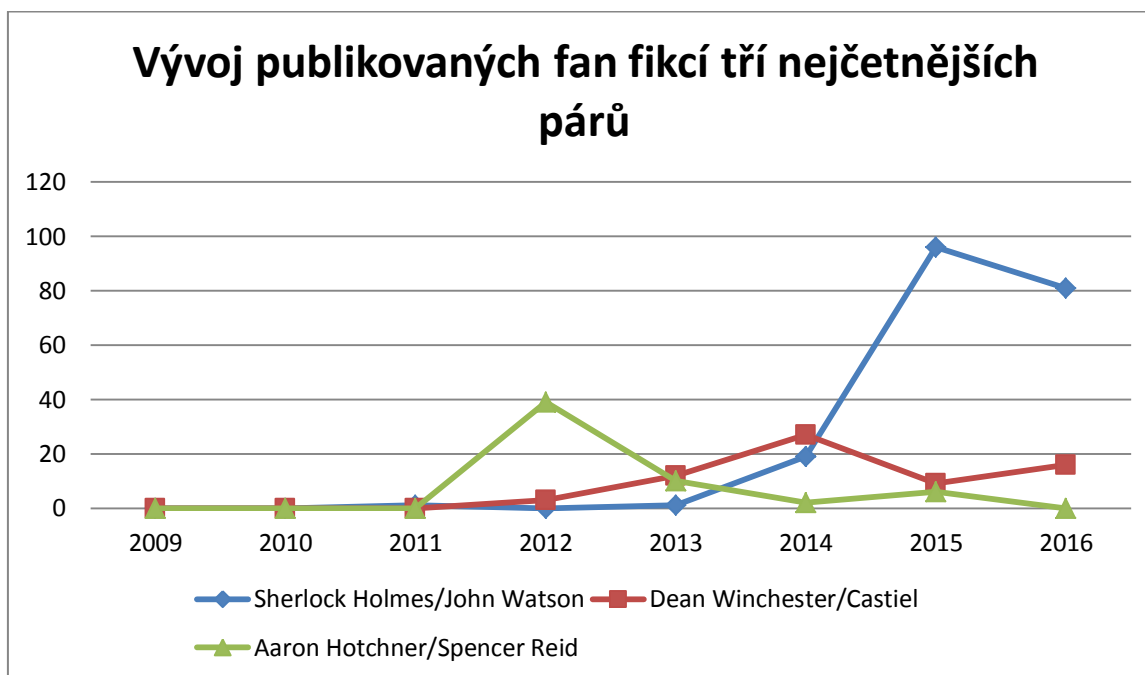
být způsobené tím, že česká sekce obsahuje menší počet fan fikcí. Pokud je rozdíl mezi lety např. ve 100 pracech, výrazněji se to projeví na výsledku analýzy.

Graf č. 10 – Vývoj publikovaných fan fikcí ve třech nejčtenějších fandomech české sekce

Z grafu je možné si povšimnout, že v nejvíce zastoupeném fandomu *Sherlock (TV)* bylo nejvíce prací publikováno v roce 2015 (počet publikací byl 200). Z roku 2014 je fan fiction publikovaných 18 a z roku 2013 jsou 2. V letech 2009, 2010, 2011 a 2012 v tomto fandomu nebyla publikována žádná práce. *Harry Potter* fandom měl alespoň jedno dílo publikováno každý rok kromě roku 2011. V roce 2009 a 2010 byly všechny publikované fan fiction součástí tohoto fandomu – v roce 2009 jich bylo 8, roku 2010 potom 1 práce. Nejvíce fan fiction v *Harry Potter* fandomu bylo zveřejněno roku 2015, a to 40 prací. První práce fandomu *Supernatural* byla publikována roku 2012, nejvíce je jich v roce 2014, kdy autoři sdíleli 41 fan fikcí.

Graf č. 11 – Vývoj publikovaných fan fikcí tří nejčtenějších párů české sekce

Nejvíce publikovaných fan fikcí nejčteněji zastoupeného páru *Sherlock Holmes/John Watson* bylo v roce 2015, což kopíruje vývoj publikování ve fandumu *Sherlock (TV)*. V tomto roce bylo publikováno 96 fan fikcí s tímto párem, roku 2016 jich bylo 81. Druhý nejčtenější pár *Dean Winchester/Castiel* se na archívu nejčastěji vyskytoval v roce 2014, což také odpovídá nejvyššímu počtu zveřejněných prací ve fandumu *Supernatural*. Fikcí v tomto fandumu bylo roku 2014 publikováno 41, z toho 27 obsahovalo tento pár. Pár *Aaron Hotchner/Spencer Reid* byl nejčastěji zastoupen roku 2012, kdy byl počet prací s tímto vztahem 39. První fan fiction s tímto vztahem byla publikována také roku 2012, stejně tomu tak bylo i v případě páru *Dean Winchester/Castiel*. Vztah *Sherlock Holmes/John Watson* se na archívu objevil o rok dříve, tedy roku 2011. Fan fikce, která vztah obsahovala, však nespadala do fandumu *Sherlock (TV)*, ale do fandumu *Sherlock Holmes – Arthur Conan Doyle*.

Tabulka č. 12– Tři nejčteněji publikované fandomy české sekce v jednotlivých letech

Rok	1. Fandom	2. Fandom	3. Fandom
2009	Harry Potter (8)	-	-
2010	Harry Potter (1)	-	-
2011	Sherlock Holmes – Arthur Conan Doyle (1)	-	-
2012	Criminal Minds (58)	Harry Potter (13)	Supernatural (4)
2013	Glee (40)	Criminal Minds (31)	Harry Potter (24)
2014	Supernatural (41)	Sherlock (TV) (18)	Criminal Minds (15)
2015	Sherlock (TV) (200)	Harry Potter (40)	Sherlock Holmes & Related Fandoms (34)
2016	Sherlock (TV) (112)	Harry Potter (30)	Supernatural (22)

Tabulka výše nabízí pohled na tři nejvíce zveřejňované fandomy v jednotlivých letech. V závorkách je potom uveden počet prací zveřejněných v daném fandomu za daný rok. V letech 2009, 2010 a 2011 byly fan fiction zveřejňovány pouze v jednom fandomu – v roce 2009 a 2010 to byl fandom *Harry Potter*, v roce 2011 potom *Sherlock Holmes – Arthur Conan Doyle*. Od roku 2012 se na prvních třech příčkách v počtu publikování střídají fandomy z pětice nejvíce publikovaných celkově. Jedinou výjimkou je rok 2013, kdy bylo nejvíce publikováno ve fandomu *Glee*, z 41 prací v tomto fandomu, bylo roku 2013 publikováno 40.

Nejčastěji se v žebříčku objevuje fandom *Harry Potter*, což může poukazovat na věrnost fanoušků, kteří stále tvoří nová díla. Fandomy *Criminal Minds*, *Sherlock (TV)* a *Supernatural* se každý objevují v tabulce 3krát. Je možné si povšimnout i nabývání popularity fandomu *Sherlock (TV)*. První série tohoto seriálu byla odvysílána na BBC roku 2010, Česká televize jej odvysílala o rok později – v dubnu 2011, ale mezi nejčastěji užívanými fandomy na Archive of Our Own se poprvé objevil až v roce 2014, tedy v roce, kdy se vysílala už třetí série.

Tabulka č. 13 – Tři nejčteněji publikované páry české sekce v jednotlivých letech

Rok	Pár
2009	Argus Filch/Severus Snape
2010	Draco Malfoy/Harry Potter
2011	Sherlock Holmes/John Watson
2012	Aaron Hotchner/Spencer Reid
2013	Dean Winchester/Castiel
2014	Dean Winchester/Castiel
2015	Sherlock Holmes/John Watson
2016	Sherlock Holmes/John Watson

V tabulce výše jsou jednotlivé páry, o kterých se nejvíce psalo v každém roce. Nejčastěji (3krát) se v tabulce objevuje pár *Sherlock Holmes/John Watson*, tedy nejčteněji zveřejňovaný pár celkově. Tento pár byl nejvíce zveřejňován v roce 2011 (jednalo se o jednu práci), roku 2015 (96 prací) a 2016 (81). Na druhém místě je pár *Dean Winchester/Castiel*, který byl nejčastěji publikován v letech 2013 a 2014.

Všechny páry spadají do jednoho ze čtyř nejčastěji publikovaných fandomů. *Argus Filch/Severus Snape* a *Draco Malfoy/Harry Potter* do fandomu *Harry Potter*, *Sherlock Holmes/John Watson* do fandomu *Sherlock (TV)* (popř. příbuzných fandomů), *Aaron Hotchner/Spencer Reid* do fandomu *Criminal Minds*, a *Dean Winchester/Castiel* do fandomu *Supernatural*.

Všechny výše uvedené páry také obsahují vztah dvou postav, které jsou v originálu muži.¹⁷⁵ Páry také zrcadlí vývoj užívání fandomů. Pokud se tedy v určitém roce nejvíce psalo v jednom fandomu, psalo se také nejvíce o jednom ze vztahů z tohoto fandomu. Jedinou výjimkou je rok 2013, kdy je nejčastěji zveřejňovaným pár z fandomu, který nebyl mezi třemi nejpopulárnějšími. Důvodem je především různorodost, popř. nepřítomnost, vztahů ve třech nejpopulárnějších fandomech. Např. v nejpopulárnějším fandomu z tohoto roku, *Glee*, je publikováno v tomto roce 14 párů.

První tři roky (2009, 2010 a 2011) jsou specifické tím, že nejčteněji zastoupený pár publikoval jeden autor.¹⁷⁶ V roce 2009 to byly čtyři práce uživatele *bedrnika (pimpinella)*,

¹⁷⁵ Ve fan fiction se může jednat i o transgender nebo jiné postavy, které by však spadaly do stejné kategorie.

¹⁷⁶ Důvodem je i nízký celkový počet publikovaných prací v těchto letech.

roku 2010 překlad od uživatelky *Rapidez*, a roku 2011 fan fiction od *Josika*. Zajímavostí je i to, že všechny práce nejčastěji zveřejňovaného páru roku 2012 a zároveň třetího nejčastěji užívaného páru *Aaron Hotchner/Spencer Reid*, zveřejnila jediná autorka, a to *MaryBarrens*. Práce o tomto páru zveřejňovala od roku 2012 do roku 2015. Tato autorka zároveň zveřejnila i všechny fan fiction ve čtvrtém nejobsáhlejším fandumu *Criminal Minds* (113), kam tento pár spadá.

8.8 Interpretace dat

Analýza české sekce webu ukázala, že autoři většinou používají dělení, které archív nabízí, a česky psané fan fiction v jistých ohledech zrcadlí celosvětovou databázi. Je to možné vidět například u nejčastěji užívaného ratingu nebo vztahové kategorie, které jsou v obou případech stejné. Odlišné používání explicitního tagu či F/F kategorie může poukazovat na to, že se čeští fanoušci stále více orientují podle mainstreamového vysílání českých televizních stanic a pořadů, které vysílají. Ty většinou nereprezentují silné ženské postavy¹⁷⁷ a celkově vztahově tažený děj, který by autory fan fikcí vyzýval k většímu užívání explicitního tagu.

Orientaci fanoušků podle vysílání českých stanic dokazuje i deset nejčastěji užívaných fandumů, především tedy fandomy *Criminal Minds* a *Partička*. Tyto fandomy nejsou v celosvětové databázi příliš zastoupeny. Zároveň tyto dva fandomy ukazují plodnost českých autorů, jelikož všechny fan fikce v každém z těchto dvou fandumů napsala vždy jedna autorka.

Zbytek čteně užívaných fandumů se většinou shoduje s celosvětovou databází, což poukazuje, buď na kvalitní původní dílo, které zná svou cílovou skupinu a drží se populárního formátu, nebo na silnou fandomovou základnu, kterou tato díla mají. Český fandom může být v tomto ohledu ovlivněn celosvětovým fandomem, se kterým se stýká na sociálních sítích. Popularita fandumu *Sherlock (TV)* by mohla být vysvětlena spojením obou faktorů. Fandom je populární v zahraničí a pomocí globalizace a propojení s ostatními fanoušky se dostal i do prostředí českého, a ještě většímu rozšíření mu potom napomohlo odvysílání první série Českou televizí.

Autory při psaní může ovlivňovat i očekávání čtenářů. Fan fiction je sice popisována jako vlastní vytváření příběhů, které v kánonu chybí, ale sdílení vlastní tvorby se zbytkem fandumu může být pro autory stejně důležité. Pokud se podíváme na nejčastěji čtené fan fiction na Archive of Our Own a porovnáme fandomy a vztahy, které se v nich vyskytují, s českou databází, zjistíme, že se jich mnoho objevuje v nejvíce užívaných. Nejčtenější fan

¹⁷⁷ Výjimkou může být seriál *Rizzoli & Isles*.

fikcí na AO3 je například práce z fandomu *Supernatural* se vztahem *Dean Winchester/Castiel*, což je třetí nejužívanější fandom a druhý nejužívanější pár v českém prostředí. Druhou nejčtenější je dílo z fandomu *Sherlock (TV)* se vztahem *Sherlock Holmes/John Watson*, což je nejužívanější pár i fandom u česky psaných fikcí. Jelikož jsou čtenáři/autoři na archívu velmi propojeni a autoři si velmi často navzájem čtou své práce, možná je i inspirace jinou fan fikcí. Někteří autoři by o určitých vztazích po pouhém zhlédnutí originálního díla nemuseli vůbec uvažovat, ale nátlak fandomu a jeho produkce významů se poté projeví i u tvorby fan fiction.

Zajímavá je popularita fandomu *Sherlock (TV)*, především nárůst této popularity v roce 2015, v českém prostředí a i fakt, že čtyři z párů objevujících se v deseti nejpopulárnějších, jsou právě z tohoto fandomu. Zatímco páry *Sebastian Moran/Jim Moriarty* a *Mary Morstan/John Watson* nejsou v celosvětové databázi zastoupeny ve velkém množství, v české sekci se objevují častěji. I když i zde je nejpopulárnějším vztahem fandomu *Sherlock (TV)* pár *Sherlock Holmes/John Watson*, fanoušci často volí i jiné páry, což může svědčit o jejich kreativitě nebo jednoduše tomu, že si v originálním díle oblíbili určitý pár. Je však možné, že data jsou poněkud zkreslená, protože rozdíl u devátého a desátého nejčastěji užívaného páru tvoří dvě fan fikce. Nízký počet českých publikací na AO3 se zde jeví jako problém.

Časový vývoj publikování v české sekci je nejspíše velmi ovlivněn nízkým počtem publikovaných prací. Menší rozdíly ve zveřejněných pracích se potom projeví jako rozdíl větší při srovnání s ostatními lety. Zároveň je česká sekce tvořena malým počtem aktivních autorů, takže pokud jeden přestane publikovat, nastane propad, což se ve světovém měřítku stát nemůže. První roky české sekce Archive of Our Own se také obtížně popisují, protože obsahují minimum fan fikcí, které jsou většinou od jednoho autora. V dalších letech (především od roku 2013) česká sekce kopíruje celosvětový archív jak v užití fandomů, tak v užití párů.

9. Závěr

Cílem této práce byla analýza české sekce archívu fan fiction Archive of Our Own a způsobu, jakým jsou práce na této stránce kategorizovány. Práce zkoumala, do jakých fandomů, ratingů a jiných kategorií práce spadají, nebo jaké páry obsahují. Fan fiction, především ty české, nejsou velmi prozkoumaným fenoménem, a proto je tato práce měla více přiblížit.

V teoretické části jsem nejdříve popsala fandom, fenomén fan fiction a jeho historii jak ve světovém, tak v českém prostředí. Dále se práce zabývala tím, jak fan fiction vzniká a jaké důvody k její tvorbě autoři mají. Krátce byly nastíněny i žánry slash, femslash, gen a het. Nakonec byl popsán web Archive of Our Own a jeho fungování.

Praktická část popsala kategorizaci české fan fiction na Archive of Our Own a nejčteněji užívané fandomy, rating, páry a vztahové kategorie, a ty poté byly komparovány s celosvětovou databází. Analýza odhalila, že se česká sekce od celosvětové databáze příliš neliší, zvláště pokud se jedná o vztahové či ratingové kategorie. Rozdíly byly patrné v rámci fandomů a párů, ve kterých dává česká sekce prostor i těm, které se v celosvětové příliš nevyskytují.

Ukázalo se také, že se v české sekci objevují i ryze české fandomy a páry – například fandom *Partička* a pár *Ondřej Sokol/Igor Chmela*. Český fandom na AO3 tedy není zcela závislý na celosvětové databázi. V kontrastu s celým archívem je česká sekce specifická obsáhlými třemi až čtyřmi fandomy, které tvoří většinu česky psaných fan fikcí. Samotný nejvíce užívaný fandom *Sherlock Holmes & Related Fandoms* tvoří více než 30 procent české sekce.

Do jaké míry se dají data interpretovat, je spekulativní. Na autora může působit mnoho vlivů, ať už vnějších či vnitřních. Důvodem k psaní určitého druhu fan fiction může být individuální nadšení z originálního díla, následná diskuze s ostatními fanoušky nebo popularita konkrétního fandomu či páru, o kterých ostatní fanoušci chtějí číst. Tyto vlivy však nelze kvantitativní obsahovou analýzou popsat.

Právě motivací autorů k psaní určitých druhů fan fiction se může zabývat následný výzkum. Analýza také popisovala pouze česky psanou fan fiction a nezaměřila se na český fandom, který píše i v jiných jazycích (např. v angličtině). Zároveň se pouze orientovala na jeden archív a do budoucna by bylo možné obsah tohoto archívu porovnat s archívem

jiným¹⁷⁸, i když zde bude těžší určení sledovaných kategorií, jelikož se na každém archívu liší.

¹⁷⁸ Mohlo by se jednat o archív FanFiction.net nebo WattPad.

10. Použitá literatura

Angst [online]. c2015, poslední revize 12. 9. 2015 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Angst>

Archive of Our Own [online]. c2016, poslední revize 3. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Archive_of_Our_Own>

BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-099-2

BARNES, Jennifer L. Fanfiction as imaginary play: What fan-written stories can tell us about the cognitive science of fiction. *Poetics*. Leden 2015, vol. 48

COPPA, Francesca. A Brief History of Media Fandom. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9

Crack [online]. c2017, poslední revize 26. 2. 2017 [cit. 2017-04-10] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Crack>

DERECHO, Abigail. Archontic literature: A Definition, a History and Several Theories of fanfiction. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9

DRISCOLL, Caroline. One True Pairing. The Romance of Pornography and the Pornography of Romance. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9

Femslash [online]. c2017, poslední revize 2. 2. 2017 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Femslash>>

FISKE, John. *Understanding Popular Culture*. Londýn: Routledge, 1989. ISBN 0-415-07876-8

Fluff [online]. c2014, poslední revize 4. 7. 2014 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Fluff>

Gen. [online]. c2016, poslední revize 29. 7. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Gen>>

Het [online]. c2016, poslední revize 16. 11. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Het>>

Hurt/Comfort [online]. c2016, poslední revize 9. 9. 2016 [cit. 2017-04-10] Dostupné z: <<http://fanlore.org/wiki/Hurt/Comfort>>

JANSOVÁ, Iveta. Pohřbi své gaye: (fan)fikce nebo realita? *Femag.cz* [online]. 2016. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z : < <http://www.femag.cz/kultura-a-media/pohrbi-sve-gaye-fanfikce-nebo-realita/>>

Jenkins, Henry. *How Fan Fiction Can Teach Us a New Way to Read Moby-Dick (Part One)* [online]. c2008, [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://henryjenkins.org/2008/08/how_fan_fiction_can_teach_us_a.html>

JENKINS, Henry. *Textual poachers: television fans and participatory culture*. Londýn: Routledge, 1992. ISBN 0-203-37449-5

MACEK, Jakub. *Fandom a text*. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-856-5

Organization for Transformative Works [online]. c2016, poslední revize 28. 12. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Organization_for_Transformative_Works>

Rating [online]. c2016, poslední revize 13. 11. 2016 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Rating>

SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-3568-9

SILVER, Farasha. How Archive of Our Own Revolutionized Fandom. *FanFic Magazine* [online]. 2015. [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <<https://fanslashfic.com/2015/11/01/how-archive-of-our-own-revolutionized-fandom/>>

Smut [online]. c2011, poslední revize 21. 6. 2016 [cit. 2017-04-04] Dostupné z: <[http://fanlore.org/wiki/Smut_\(glossary_term\)](http://fanlore.org/wiki/Smut_(glossary_term))>

STASI, Mafalda. The Toy Soldiers from Leeds. The Slash Palimpsests. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4

Why Isn't There More Femslash [online]. c2016, poslední revize 18. 12. 2016 [cit. 2017-03-01] Dostupné z: <http://fanlore.org/wiki/Why_Isn%27t_There_More_Femslash>

WILLIS, Ike. Keeping Promises to Queer Children. Making Space (for Mary Sue) at Hogwarts. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9

WOLEDGE, Elizabeth. Intimatopia. Genre Intersections Between Slash and the Mainstream. In K. Hellekson, & K. Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet: New essays*. Jefferson, N. C.: McFarland, 2006. ISBN 978-0-7864-2640-9

10.1 Analyzovaný soubor

<http://archiveofourown.org/> (do 9. 4. 2017)

11. Seznam obrázků, tabulek a grafů

11.1 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Úvodní stránka Archive of Our Own.....	16
Obrázek č. 2 – Stránka filtrující vyhledávané fan fiction	18
Obrázek č. 3 - Nejčastěji užívané tagy na Archive of Our Own	25

11.2 Seznam grafů

Graf č. 1 - Komparace ratingů české sekce a celého archivu	29
Graf č. 2 - Komparace fandomů české sekce a celého archivu.....	34
Graf č. 3 – Fan fikce patřící do jednoho fandomu a crossovery v pěti nejvíce zastoupených fandomech.....	35
Graf č. 4 - Nejčastěji užívané páry v Sherlock Holmes fandomech	38
Graf č. 5 – Výskyt intimatopie u tří nejčastěji užitých párů	39
Graf č. 6 - Komparace žánrů české sekce a celého archivu	42
Graf č. 7 - Komparace varování české sekce a celého archivu	44
Graf č. 8 – Počet publikovaných fikcí v české sekci	45
Graf č. 9 - Počet publikovaných fikcí celkově	45
Graf č. 10 – Vývoj publikovaných fan fikcí ve třech nejčtenějších fandomech české sekce ...	46
Graf č. 11 – Vývoj publikovaných fan fikcí tří nejčtenějších párů české sekce	47

11.3 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Četnost užití jednotlivých ratingů v české sekci	29
Tabulka č. 2 - Četnost užití jednotlivých ratingů celkově	29
Tabulka č. 3 – Četnost užití jednotlivých kategorií v české sekci	30
Tabulka č. 4 – Četnost užití jednotlivých kategorií celkově.....	31
Tabulka č. 5 – 10 nejčastěji užitých fandomů v české sekci	32
Tabulka č. 6 – 10 nejčastěji užitých fandomů a sdružujících fandomů v české sekci	33
Tabulka č. 7 – 10 nejčastěji užitých fandomů a sdružujících fandomů celkově.....	34
Tabulka č. 8 – 10 nejčastěji užitých párů v české sekci a fandom s jejich nejčtenějším výskytem.....	37
Tabulka č. 9 - 10 nejčastěji užitých párů celkově a fandom s jejich nejčtenějším výskytem...	40
Tabulka č. 10 – Četnost užití žánrů v české sekci.....	42
Tabulka č. 11 – Četnost užití varování v české sekci.....	43
Tabulka č. 12– Tři nejčtenější publikované fandomy české sekce v jednotlivých letech	48
Tabulka č. 13 – Tři nejčtenější publikované páry české sekce v jednotlivých letech	49

12. Seznam příloh

12.1 Kódovací arch

Vzhledem k velkému rozměru viz přiložené CD.

12.2 Kódovací kniha

Vzhledem k velkému rozměru viz přiložené CD.

12.3 Vyplněný kódovací arch

Vzhledem k velkému rozměru viz přiložené CD.